

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

Ludmila Jirásková

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní

Činnost vybrané složky integrovaného záchranného systému ve vybraném
regionu
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Ludmila Jirásková**
Osobní číslo: **E20319**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Ekonomika a organizace bezpečnosti**
Téma práce: **Činnost vybrané složky integrovaného záchranného systému ve vybraném regionu**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je posoudit činnost vybrané složky integrovaného záchranného systému ve vybraném regionu. Pro dosažení tohoto cíle bakalářská práce vymezí problematiku integrovaného záchranného systému a jeho složek. Z výstupů šetření bude možné vyvozovat závěry o trendech, které lze obecně považovat za relevantní podklady pro organizaci bezpečnosti na regionální úrovni.

Osnova:

- Vymezení problematiky Integrovaného záchranného systému.
- Zhodnocení obecných vývojových tendencí a postavení vybraného regionu v rámci ČR.
- Analýza činnosti vybrané složky integrovaného záchranného systému ve vybraném regionu.
- Vyhodnocení výsledků a formulace závěrů.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva. Praha: Karolinum, 2010. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 978-80-246-1856-2.
- SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
- SZASZO, Zoltán. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
- ŠENOVSKÝ, Michail a Vilém ADAMEC. Základy krizového managementu. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004. SPBI Spektrum. Červená řada, 28. ISBN 80-86634-44-2.
- VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavel Zdražil, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

Prohlašuji:

Práci s názvem Činnost vybrané složky integrovaného záchranného systému ve vybraném regionu jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 6. 2024

Ludmila Jirásková v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Pavlu Zdražilovi, Ph.D. za jeho ochotu, trpělivost a cenné rady při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce vysvětluje základní pojmy týkající se integrovaného záchranného systému České republiky a definuje jeho základní složky. Práce představuje Pardubický kraj a porovnává ho s ostatními kraji České republiky. Cílem je posouzení činnosti vybrané složky integrovaného záchranného systému ve vybraném regionu, konkrétně rozebírá zásahy Hasičského záchranného sboru v Pardubickém kraji a jeho územních odborech v období let 2013 až 2022. Ze zjištěných výsledků vyplývá, že Pardubický kraj se řadí k bezpečnějším krajům z hlediska počtu mimořádných událostí pouze z pohledu množství požárů. V rámci kraje je nejbezpečnější územní odbor Pardubice, kde v přepočtu na 1000 obyvatel je celkové množství zásahů nejnižší.

KLÍČOVÁ SLOVA

Integrovaný záchranný systém, Hasičský záchranný sbor, jednotky požární ochrany, Pardubický kraj

TITLE

Activities of the selected component of the integrated rescue system in the selected region

ANNOTATION

This bachelor thesis explains the basic concepts related to the integrated rescue system of the Czech Republic and defines its basic components. The thesis presents the Pardubice Region and compares it with other regions of the Czech Republic. The aim is to assess the activities of a selected component of the integrated rescue system in the selected region, specifically analysing the interventions of the Fire Rescue Service in the Pardubice Region and its territorial departments in the period 2013 to 2022. The results show that the Pardubice Region ranks among the safer regions in terms of the number of emergencies only in terms of the number of fires. Within the region, the safest territorial department is Pardubice, where the total number of interventions per 1000 inhabitants is the lowest.

KEYWORDS

Integrated rescue system, fire brigade, fire protection units, Pardubice Region

Obsah

Úvod.....	13
1. Vymezení problematiky integrovaného záchranného systému.....	15
1.1 Legislativní rámec integrovaného záchranného systému	15
1.2 Složky integrovaného záchranného systému	16
1.3 Hasičský záchranný sbor ČR	17
1.4 Jednotky požární ochrany	19
1.5 Zdravotnická záchranná služba.....	21
1.6 Policie České republiky	23
1.7 Ostatní složky integrovaného záchranného systému	24
2. Postavení Pardubického kraje v rámci ČR	27
2.1 Charakteristika Pardubického kraje	27
2.2 Obyvatelstvo	28
2.3 Mimořádné události	30
2.4 Požáry	32
2.5 Dopravní nehody.....	34
2.6 Technické havárie	35
3. Analýza činnosti HZS Pardubického kraje.....	38
3.1 Jednotky požární ochrany v Pardubickém kraji.....	38
3.2 Zásahy JPO v Pardubickém kraji.....	40
3.3 Požáry v Pardubickém kraji.....	42
3.4 Dopravní nehody v Pardubickém kraji	44
3.5 Technické havárie v Pardubickém kraji.....	45
3.6 Ostatní zásahy	46
3.7 Shrnutí.....	47
Závěr	49

Seznam použité literatury a zdrojů	51
--	----

Seznam obrázků

Obrázek 1: Organizační struktura HZS ČR	18
Obrázek 2: Základní úkoly JPO	20
Obrázek 3: Stanice LZS v ČR	22
Obrázek 4: Organizační schéma PČR	24
Obrázek 5: Jednotlivé kraje na mapě ČR	27
Obrázek 6: Okresy Pardubického kraje	28
Obrázek 7: Vývoj počtu obyvatel v Pardubickém kraji	29
Obrázek 8: Počet obyvatel v jednotlivých krajích v roce 2022.....	30
Obrázek 9: Počty mimořádných událostí se zásahy JPO v ČR v období 2013 až 2022	31
Obrázek 10: Průměrný počet mimořádných událostí v krajích na 1000 obyvatel v období 2013 až 2022	32
Obrázek 11: Počet požárů v ČR v období 2013 až 2022.....	33
Obrázek 12: Průměrný počet požárů v krajích na 1000 obyvatel v období 2013 až 2022.....	33
Obrázek 13: Počty dopravních nehod v ČR se zásahem JPO v období 2013 až 2022.....	34
Obrázek 14: Vývoj počtu dopravních nehod na 1000 obyvatel v krajích ČR v období 2013 až 2022	35
Obrázek 15: Počet technických havárií a technických pomocí v ČR v období 2013 až 2022.....	36
Obrázek 16: Průměrný počet technických havárií na 1000 obyvatel v krajích v období 2013 až 2022.....	37
Obrázek 17: Četnost druhů MU v PAK v období 2013 až 2022	41

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet jednotek požární ochrany v roce 2013 a 2022 v územních odborech Pardubického kraje	39
Tabulka 2: Počet zásahů HZS Pardubického kraje v období 2013 až 2022	40
Tabulka 3: Počty zásahů JPO na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje...	42
Tabulka 4: Počet požárů na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje	43
Tabulka 5: Usmrcené, zraněné, evakuované a zachráněné osoby během požárů v Pardubickém kraji v období 2013 až 2022	43

Tabulka 6: Počet dopravních nehod na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje v období 2013 až 2022.....	44
Tabulka 7: Počet technických havárií na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje v období 2013 až 2022.....	46
Tabulka 8: Počet ostatních zásahů na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje v období 2013 až 2022.....	47

Seznam zkratek a značek

AČR – Armáda ČR

ČR – Česká republika

GŘ – Generální ředitelství

HDP – Hrubý domácí produkt

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

IZS – Integrovaný záchranný systém

JPO – Jednotky požární ochrany

LZS – Letecká záchranná služba

MU – Mimořádná událost

MV – Ministerstvo vnitra

PAK – Pardubický kraj

PČR – Policie České republiky

PO – Požární ochrana

ZaLP – Záchranné a likvidační práce

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

Úvod

Integrovaný záchranný systém (IZS) České republiky představuje koordinovaný mechanismus spolupráce při řešení mimořádných událostí (MU) a krizových situací. Klíčovou složkou IZS je Hasičský záchranný sbor (HZS) České republiky, jenž je důležitou součástí národního bezpečnostního systému a jehož činnost zásadně ovlivňuje kvalitu života obyvatel. Hlavním úkolem HZS je chránit životy, zdraví a majetek obyvatel a poskytovat účinnou pomoc při MU. Zároveň působí jako koordinátor mezi dalšími složkami záchranného systému a zajišťuje tak efektivní řešení krizových situací. Zásahy vykonávají vedle HZS ČR i jednotky požární ochrany (JPO). Ty zajišťují plošné pokrytí územní ČR a tím jsou schopny poskytnout rychlou reakci na vzniklé MU.

Většina lidí si jako hlavní úkol hasičů představí hašení požárů, to ovšem není jediná činnost, kterou HZS pro zajištění bezpečnosti ve společnosti vykonává, dokonce lze říci, že jiné činnosti převažují. HZS zajišťuje široké spektrum záchranných a likvidačních činností, jako jsou zásahy u technických havárií, dopravních nehod, při únicích nebezpečných látek a dalších mimořádných událostech. K činnosti hasičů patří i řada zdánlivě banálních záležitostí, jako otvírání zabouchnutých dveří (v bytě je dítě, starší osoba, zapnutá žehlička nebo sporák ...), likvidace včelích nebo vosích rojů, sundávání zvířat ze stromů, záchrana a vyprošťování osob i zvířat někde uvízlých nebo spadlých ve vodě a podobně.

Pokud jde o samotné požáry, tak k práci hasičů patří i vyšetřování jejich příčiny. A důležitá je i preventivní činnost. Sem patří třeba různé přednášky a školení ve firmách, ale i kontrola a vyjádření se ke stavbám rodinných domů a jiných objektů.

Práce hasičů je nesmírně náročná fyzicky i psychicky a vyžaduje velkou odolnost. Proto musí být výcvik takový, aby hasiči obstáli i v těch nejtěžších situacích. Hasiči při své práci často riskují své zdraví i životy. I proto je důležitá týmovost a souhra při zásazích, stejně jako rozdělení funkcí a podřízenost veliteli zásahu. Nezbytná je také trestní bezúhonnost a naprostá spolehlivost, hasiči při své práci běžně vstupují do bytů a domů obyvatel a mají přístup k jejich majetku.

Cílem této bakalářské práce je posoudit činnost vybrané složky integrovaného záchranného systému ve vybraném regionu. Zaměřuje se na analýzu činnosti HZS v Pardubickém kraji v období let 2013 až 2022. Analýza rozebírá především celkový počet zásahů JPO v Pardubickém kraji, popisuje, jaké typy zásahů byly v kraji nejčastější, včetně jejich trendu ve sledovaném časovém období. Data využitá v práci vycházejí ze statistických ročenek

HZS ČR a HZS Pardubického kraje, které jsou každoročně zveřejňovány. Práce směřuje k zodpovězení následujících výzkumných otázek:

- 1) Jaká je pozice Pardubického kraje v porovnání s ostatními kraji České republiky z hlediska počtu mimořádných událostí vyžadujících zásahy HZS?
- 2) Jaký je trend vývoje zásahů HZS Pardubického kraje?

Práce je rozdělena do tří hlavních částí. V první části je pro lepší pochopení souvislostí rozebrána problematika IZS a jsou představeny jednotlivé složky systému, jako jsou samotný HZS, JPO, Policie ČR, zdravotnická záchranná služba a další. Každá z těchto složek má své specifické úkoly a kompetence, které jsou důležité pro efektivní řešení nastalých MU. Druhá část práce se věnuje představení Pardubického kraje a jeho porovnání s ostatními kraji České republiky z hlediska počtu obyvatel a vybraných druhů výjezdů JPO. Poslední kapitola je věnována samotné analýze činnosti HZS v Pardubickém kraji a jeho územních odborech. Tato část zahrnuje srovnání počtu událostí ve sledovaném období v rámci kraje, rozložení JPO a statistickou analýzu nejčastějších druhů zásahů. Jedná se o požáry, dopravní nehody a technické havárie.

1. Vymezení problematiky integrovaného záchranného systému

Pojem integrovaný záchranný systém (IZS) se začal používat v roce 2001 se vznikem speciálního zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Tento zákon vymezuje základní pojmy, definuje základní složky IZS, jejich působnost a pravomoc (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Integrovaný záchranný systém České republiky představuje koordinovaný a systematický přístup k řízení záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech, včetně živelních pohrom a havárií. IZS není institucí, úřadem, sborem, sdružením ani právníckou osobou, ale jedná se o systém práce s nástroji spolupráce a modelovými postupy činností, který je součástí systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010).

1.1 Legislativní rámec integrovaného záchranného systému

Legislativní rámec IZS zahrnuje právní předpisy, nařízení a směrnice, které upravují jeho fungování a stanovují povinnosti a pravomoci jednotlivých složek IZS, orgánů státní správy a dalších subjektů. Základním právním dokumentem upravujícím IZS je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. „*Tento zákon vymezuje integrovaný záchranný systém, stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právníckých a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu*“ (§1 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb.).

Důležitým právním předpisem je vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Tato vyhláška konkretizuje ustanovení zákona o IZS. Problematiku ovlivňuje i zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, upravující působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti osob při přípravě na krizové situace. Další důležitou legislativou jsou zákony týkající se jednotlivých složek IZS, tedy zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském

záchranném sboru České republiky, zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, nebo zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

V rámci problematiky IZS vymezuje zákon č. 239/2000 Sb. několik pojmů:

Mimořádná událost (MU) je definována jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka nebo přírodními vlivy a také haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (ZaLP).

Záchranné práce jsou činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.

Likvidační práce jsou činnosti, jejichž cílem je odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.

Ochrana obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany (varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k ochraně života, zdraví a majetku).

Věcná pomoc je poskytnutí věcných prostředků pro provádění záchranných nebo likvidačních prací a při cvičení zásahů na výzvu velitele zásahu či dobrovolně, se souhlasem velitele zásahu.

Osobní pomoc je činnost nebo služba poskytnutá na výzvu velitele během záchranných a likvidačních prací při zásahu nebo při jeho cvičení, či dobrovolně, se souhlasem velitele zásahu. (§2 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb.).

1.2 Složky integrovaného záchranného systému

IZS je aktivován v případě nutnosti spolupráce dvou a více jeho složek během zásahových a likvidačních prací při mimořádné události.

IZS je tvořen dle zákona č. 239/2000 Sb. základními a ostatními složkami, které spolu úzce spolupracují na základě principů vzájemné pomoci a koordinace po stránce taktické, operační i strategické.

Základními složkami IZS jsou: Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie ČR. Základní složky IZS jsou dle právních předpisů povinny zajišťovat nepřetržitou pohotovost na celém území České republiky a při ohlášení vzniku mimořádné události ji vyhodnotit a neodkladně zasáhnout. (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014)

Ostatní složky IZS jsou aktivovány na vyžádání v případě, kdy základní složky při řešení MU nestačí, ať už po stránce personální, nebo odbornostní či materiálové. Mezi tyto ostatní složky patří: vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany a neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k ZaLP.

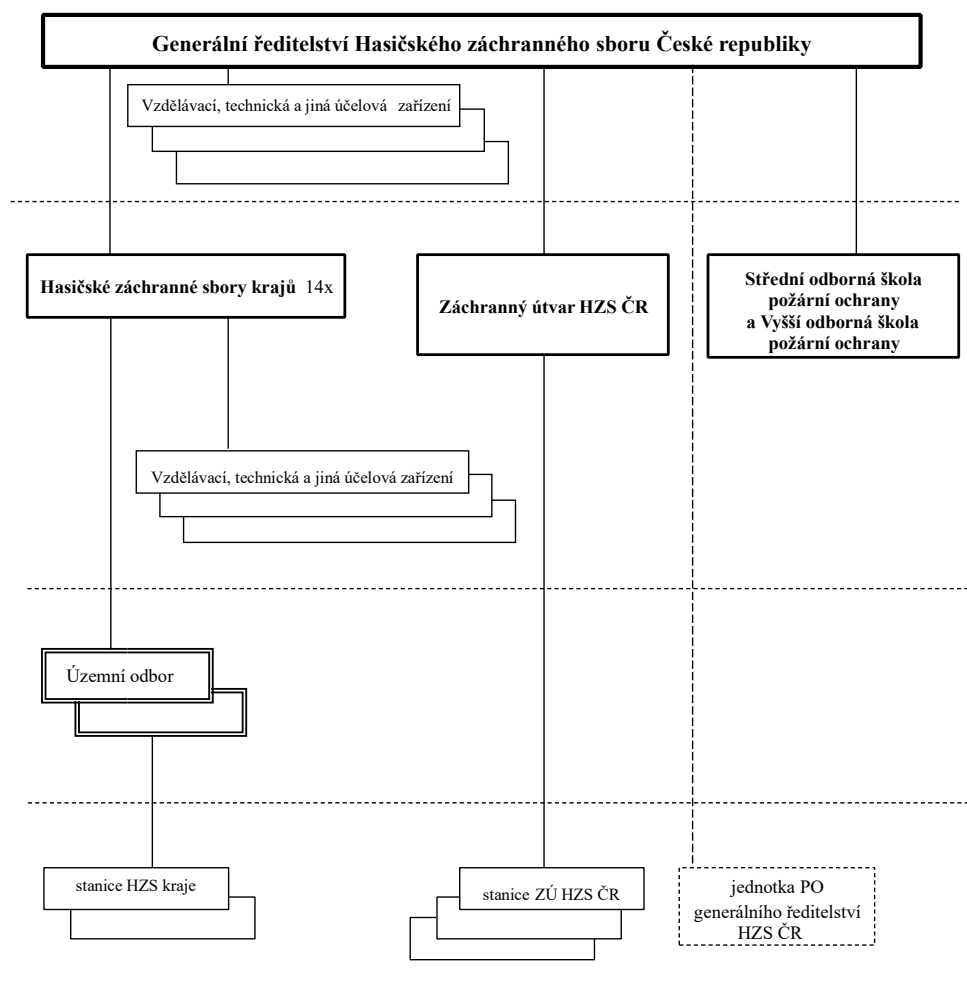
1.3 Hasičský záchranný sbor ČR

Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR) je jednotný bezpečnostní sbor, jenž vznikl k 1. lednu 1995 a nahradil tak původní Sbor požární ochrany (Szaszó, 2010). Je zřízen na základě zákona č. 320/2015 Sb., o HZS ČR, který definuje jeho základní poslání jako ochranu života a zdraví obyvatel a majetku před požáry a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech.

HZS ČR je základní složkou IZS a hlavním koordinátorem spolupráce s jeho ostatními složkami v případě mimořádných událostí. Podílí se na zajišťování bezpečnosti ČR v rozsahu daném právními předpisy, kterými jsou:

- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Organizační struktura HZS ČR (viz obrázek 1) se skládá z Generálního ředitelství, HZS krajů, Záchranného útvaru HZS ČR, Střední odborné školy a Vyšší odborné školy požární ochrany. Dále zákon opravňuje generální ředitelství a HZS krajů zřizovat svá vzdělávací, technická a jiná účelová zařízení.

Obrázek 1: Organizační struktura HZS ČR

Zdroj: HZS ČR (2024)

Generální ředitelství (GŘ HZS ČR) je součástí Ministerstva vnitra ČR, v jeho čele stojí generální ředitel (od roku 2021 tuto funkci zastává generálporučík Vladimír Vlček). GŘ HZS ČR vykonává úkoly ministerstva týkající se požární ochrany, ochrany obyvatelstva, krizového řízení, nouzového plánování nebo IZS. Také zastává funkci nadřízeného správního orgánu ve věcech HZS krajů (zákon č. 320/2015 Sb.).

HZS krajů jsou samostatnými organizačními složkami státu a zastávají výkonnou funkci HZS ČR. Na našem území je 14 HZS krajů a v čele každého z nich stojí krajský ředitel. HZS krajů se následně člení na územní odbory (zpravidla bývalé HZS okresů), které plní organizační a správní úkoly na daném území; v rámci HZS ČR zde působí přibližně 240 stanic. Jednotky HZS kraje se dělí podle velikosti na čtyři (více družstev), družstva (6 hasičů s technikou), družstva o sníženém početním stavu (4 hasiči s technikou) a skupinu (2 až 3 hasiči s technikou). Nejčastěji využívané je pak družstvo se sníženým počtem hasičů (Skalská, Dubský, 2010).

Součástí HZS krajů je i 5 specializovaných chemických laboratoří, jejichž úkolem je analýza nebezpečných chemických a radioaktivních látek. Jedná se o Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč (který je součástí MV - GŘ HZS ČR) a laboratoře v Třemošné u Plzně, Kamenici, Tišnově a ve Frenštátu pod Radhoštěm (Fiala, Vilášek, 2010).

Záchranný útvar HZS ČR vznikl k 1.1.2009, na základě zákona č. 320/2015 Sb., o HZS ČR, a sídlí v Hlučíně. V čele stojí velitel Záchranného útvaru. Útvar je rozdělen na čtyři samostatné Záchranné roty, dvě roty jsou dislokovány v Hlučíně a po jedné ve Zbirohu a v Jihlavě (ZÚ HZS ČR, 2024).

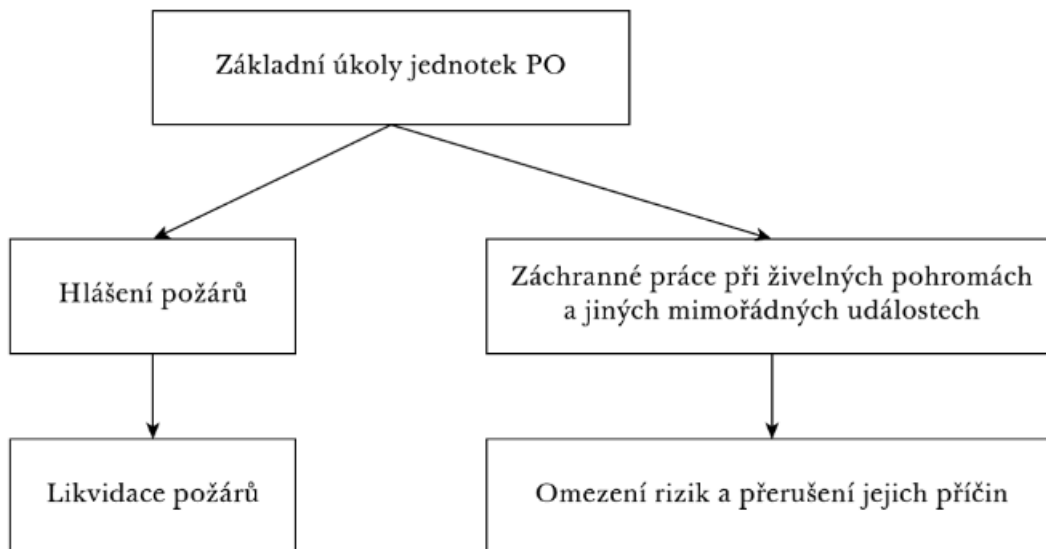
Další organizační součástí HZS ČR je **Střední odborná škola a Vyšší odborná škola požární ochrany**, nacházející se ve Frýdku-Místku. Škola byla založena roku 1967 a od té doby poskytuje studentům odbornou přípravu pro práci na poli PO. Také v rámci celoživotního vzdělávání nabízí různé vzdělávací programy a odborné kurzy pro příslušníky HZS ČR (HZS ČR, 2023).

1.4 Jednotky požární ochrany

Zásah při mimořádné události (MU) provádí vedle HZS ČR i jednotky požární ochrany (JPO). Jedná se početné skupiny zajišťující plošné pokrytí území ČR, které jsou právně samostatné nebo vznikají jako organizační složky občanských sdružení, sponzorovány jsou obcemi nebo firmami.

„Vzhledem k tomu, že nelze vyloučit vznik požáru či jiné mimořádné události kdekoliv na území České republiky, je zapotřebí vytvořit určitý systém jednotek požární ochrany, který plošně v celé ČR zabezpečí účinnou pomoc do určitého časového limitu s určitým množstvím sil a prostředků (hasičů, požární techniky a dalších prostředků požární ochrany).“ (HZS ČR, 2024).

Základním legislativním dokumentem upravujícím JPO je zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Systém JPO funguje jako represivní a preventivní nástroj proti požárům, živelním pohromám a jiným MU. Možnosti zásahu JPO jsou omezené, a to z hlediska jejich vybavení, odborné přípravy a kompetencí při zásahu. Jak je zřejmé z obrázku 2, hlavním úkolem JPO je provést likvidaci požáru a učinit taková opatření, která jsou nutná k odstranění bezprostřední hrozby ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí.

Obrázek 2: Základní úkoly JPO

Zdroj: Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014

„Základní princip organizace systému jednotek PO spočívá v tom, že každému katastrálnímu území obce je, dle stupně jeho nebezpečí, předurčeno odpovídající zajištění jednotkami PO, které garantuje:

- dobu dojezdu jednotek PO, danou operační hodnotou jednotek PO dle jejich druhu,
- množství sil a prostředků jednotek PO (počet jednotek PO a jejich vybavení, počet hasičů), které se do určeného časového okamžiku dostaví na místo zásahu“ (HZS ČR, 2024).

JPO se dělí na 4 kategorie dle zřizovatele a vztahu osob ke zřizovateli.

- **Jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje)** - zřizovány státem, příslušníci vykonávají činnost jako své povolání ve služebním poměru;
- **Jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (SDH obce)** - zřizuje obec, členové svou činnost vykonávají dobrovolně, popřípadě v pracovním poměru k obci;
- **Jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku)** - jedná se o zaměstnance podniku vykonávající činnost jako své zaměstnání;
- **Jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (SDH podniku)** - zaměstnanci podniku, kteří činnost vykonávají na základě dobrovolnosti.

Dále se JPO dělí podle plošného pokrytí na šest kategorií:

JPO s územní působností:

- **JPO I** – jednotka HZS s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky do 2 minut od nahlášení;

- **JPO II** – jednotka SDH obce s členy, kteří vykonávají činnost jako své hlavní či vedlejší povolání, s územní působností do 10 minut jízdy od místa dislokace a dobou výjezdu do 5 minut od nahlášení;
- **JPO III** – jednotka SDH s členy vykonávajícími činnost v jednotce PO dobrovolně, s územní působností do 10 minut od místa dislokace a dobou výjezdu do 10 minut od nahlášení;

JPO s místní působností:

- **JPO IV** – jednotka HZS podniku s dobou výjezdu do 2 minut od nahlášení;
- **JPO V** – jednotka SDH obce s členy vykonávajícími službu v jednotce dobrovolně a s dobou výjezdu do 10 minut od nahlášení;
- **JPO VI** – jednotka SDH podniku s dobou výjezdu do 10 minut od nahlášení.

1.5 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba (ZZS) je upravena zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. „*Tento zákon upravuje podmínky poskytování zdravotnické záchranné služby, práva a povinnosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby, povinnosti poskytovatelů akutní lůžkové péče k zajištění návaznosti jimi poskytovaných zdravotních služeb na zdravotnickou záchrannou službu, podmínky pro zajištění připravenosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací a výkon veřejné správy v oblasti zdravotnické záchranné služby.*“ (§1 odst. 1 zákona 374/2011 Sb.)

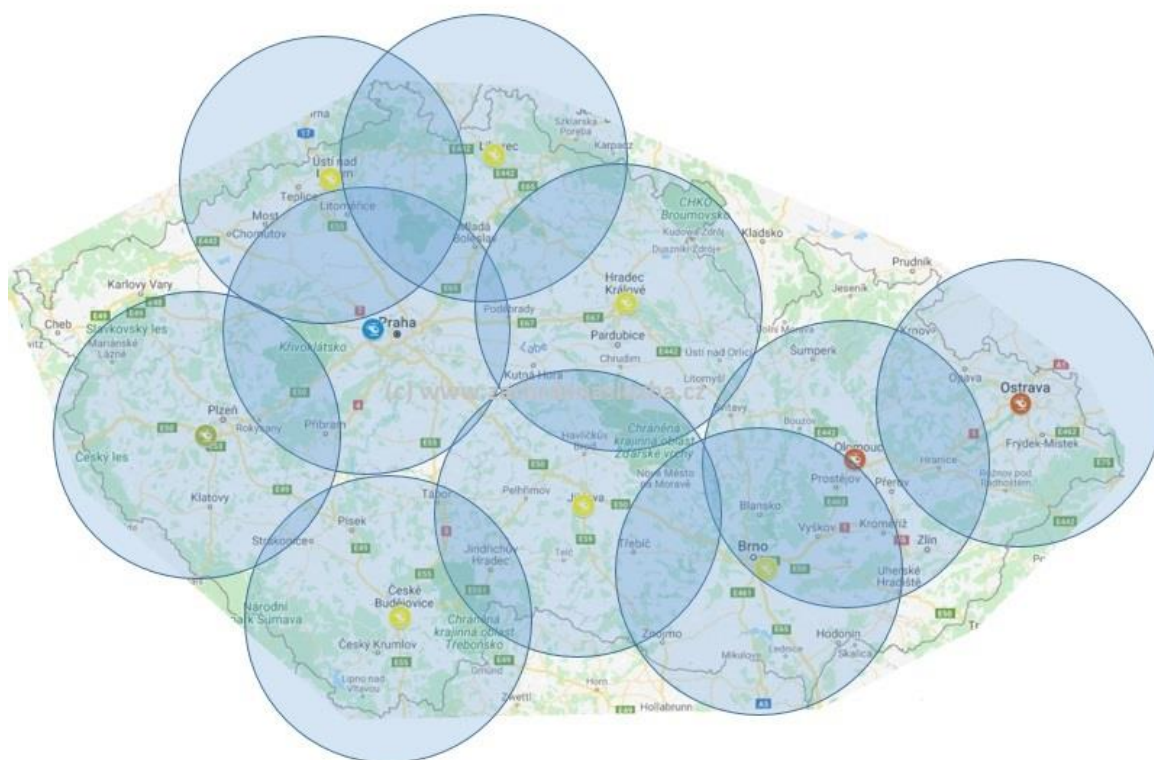
Základním úkolem ZZS je poskytování tzv. přednemocniční neodkladné péče (PNP), od přijetí tísňového volání přes poskytnutí maximální možné zdravotní péče osobám na místě zásahu a při transportu až po předání pacienta do nemocniční péče. V České republice je zřízeno 14 krajských záchranných služeb. Jedná se o samostatné příspěvkové organizace krajů. Dané středisko odpovídá za poskytnutí PNP na území příslušného kraje prostřednictvím dislokovaných výjezdových základů, které zajišťují dostupnost celého území kraje do 20 minut jízdy od přijetí oznámení (ZZS ČR).

Výjezdové skupiny se dělí na tyto typy:

- rychlá lékařská pomoc (RLP), kde je zdravotnický tým veden lékařem;
- rychlá zdravotnická pomoc (RZP), zajišťující neodkladnou péči bez přítomnosti lékaře, kde

- vedoucím týmu je zdravotnický záchranář;
- rendez-vous systém (RV) - znamená, že se posádka s lékařem pohybuje v malém osobním voze k závažným případům a lékař tak není vázán na přepravu pacienta do nemocnice (ZZS ČR).

Mimo pozemní výjezdové skupiny působí v ČR i letecká záchraná služba (LZS), jež je provozována z deseti stanic a k přepravě využívá vrtulníky. Jak je vidět na obrázku 3, kraje, které nemají vlastní stanoviště LZS, jsou vždy v doletové vzdálenosti ze stanovišť z jiných krajů (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Obrázek 3: Stanice LZS v ČR

Zdroj: ZZS ČR (2021)

V každém ze čtrnácti krajů funguje jedno krajské zdravotnické operační středisko (ZOS). ZOS přijímají tísňová volání, která předávají posádkám ZZS, a jelikož mají pracovníci těchto středisek zdravotnické vzdělání, jsou schopni během hovoru poskytovat i odborné rady volajícím. Toto poskytování instrukcí ze strany ZOS má za účel:

- uklidnit volajícího s ujištěním, že pomoc je již na cestě;
- snížit riziko dalšího poškození zraněného a záchránců a dle potřeby instruovat k poskytnutí první pomoci;
- zajistit optimální podmínky pro zásah výjezdové skupiny a zjistit co nejvíce informací;

- zaměstnat osoby na místě a snížit tak pocit „pomalu ubíhajícího času“ (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

1.6 Policie České republiky

Policie České republiky (PČR) je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jenž vznikl na základě zákona č. 283/1991 Sb., který byl později nahrazen zákonem č. 273/2008 Sb., o PČR. PČR je výkonným orgánem státní moci v oblasti bezpečnosti s mottem „pomáhat a chránit“. Tato krátká a výstižná charakteristika popisuje hlavní úkoly PČR, kterými jsou ochrana bezpečnosti osob a majetku, ochrana veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti. Dále policie plní úkoly dle trestního řádu (zákon č. 141/1961 Sb.) a další úkoly týkající se vnitřního pořádku a bezpečnosti (PČR).

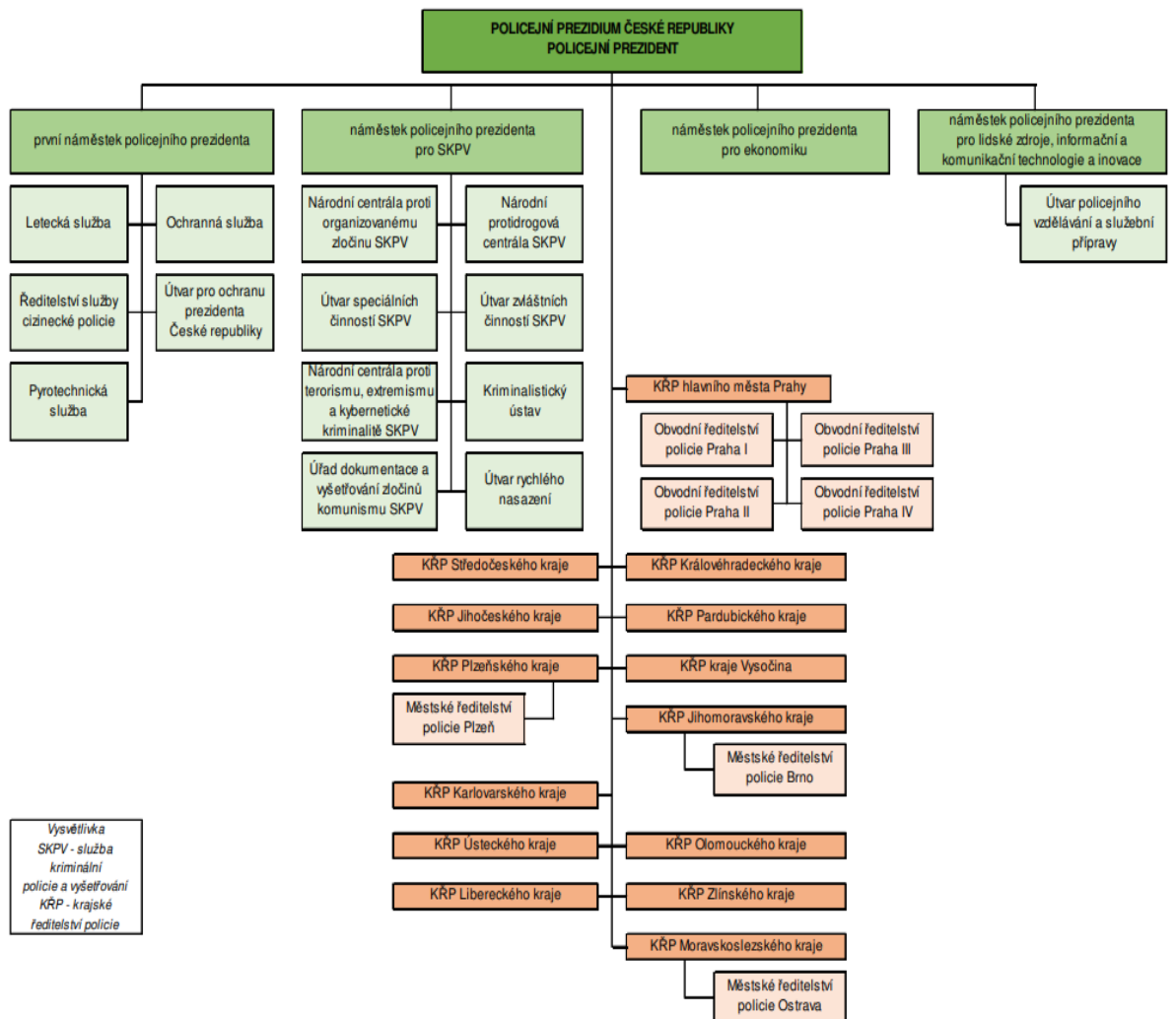
Mezi další vybrané úkoly vykonávané PČR patří:

- boj proti terorismu,
- odhalování trestných činů,
- vyšetřování trestných činů,
- dohlížení na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobení při jeho řízení a mnoho dalších.

V rámci činnosti IZS při MU má PČR za úkol především:

- uzavírání prostor, regulaci vstupu a opuštění těchto prostor,
- regulaci dopravy,
- šetření vzniku MU,
- identifikaci zemřelých během MU,
- ochranu movitého a nemovitého majetku,
- plnění úkolů podle pokynu velitele zásahu (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

Útvary spadající pod PČR (jak ukazuje obrázek 4) jsou policejní prezidium, útvary s celostátní působností, 14 krajských ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Vše je podřízeno ministerstvu vnitra a financování je zabezpečováno ze státního rozpočtu v rámci rozpočtové kapitoly ministerstva vnitra.

Obrázek 4: Organizační schéma PČR

Zdroj: PČR (2009)

1.7 Ostatní složky integrovaného záchranného systému

Mimo složky základní existuje i široká škála ostatních složek IZS. Tyto složky mají povinnost poskytnout plánovanou pomoc při provádění záchranných a likvidačních prací (ZaLP) na vyžádání a na základě jejich oprávnění k provádění určité činnosti.

Patří mezi ně:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,

- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k ZaLP.

Na základě zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, se ozbrojené síly člení na Armádu ČR (AČR), Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Vrchním velitelem ozbrojených sil je prezident republiky. Ač je AČR pouze vedlejší složkou IZS, její síly a prostředky jsou významnou a nezastupitelnou pomocí při řešení MU. AČR plní v rámci IZS především tyto úkoly: nasazení sil a techniky při záchranných pracích, při logistickém zabezpečení, při zajišťování veřejného pořádku a ochraně objektů. Od konkrétní situace se vždy odvíjí nasazení speciálně zaměřených jednotek armády. Jedná se především o ženijní jednotky, pomáhající zejména během povodní a jiných přírodních katastrofách, protichemické jednotky, jednotky mající vzdušné prostředky a jednotky logistické podpory, které zabezpečují například náhradní stravování či ubytování. Všechny aktivity, které AČR provádí v rámci pomoci, jsou zahrnuty v Ústředním poplachovém plánu IZS ČR.

Podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, patří do bezpečnostních sborů kromě HZS ČR a PČR i Celní správa ČR a Vězeňská služba. Příslušníci těchto institucí mohou být na vyžádání využiti pro plnění úkolů v rámci IZS, a to zejména jako ostraha důležitých institucí v době vyhlášení krizového stavu, zabezpečení veřejného pořádku ve spolupráci s PČR v místech, kde proběhla evakuace a mnoho dalších.

Do ostatních záchranných sborů patří především báňská záchranná služba, která je vymezena samostatným zákonem. Dále sem spadá Vodní záchranná služba Českého červeného kříže, Horská služba a Svaz záchranných brigád kynologů. Báňská služba je důležitou součástí hornické činnosti, zaměřující se na operace v obtížných podmínkách. Hlavním úkolem báňské záchranné služby je provádět zásahy k záchraně lidských životů a majetku během havárií v podzemí, zdolávání havárií a odstraňování následků těchto havárií (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014). Vodní záchranná služba Českého červeného kříže provádí v rámci IZS záchranné práce během MU ve složitých podmínkách na vodní hladině. Horská služba zachraňuje a poskytuje první pomoc v těžkém terénu v horách. Činnost Svazu záchranných brigád kynologů spočívá především ve výcviku záchranných psů pro vyhledávání zavalených osob v sutinách.

Orgány ochrany veřejného zdraví zahrnují ministerstva, především ministerstvo zdravotnictví, které je zodpovědné za celkovou politiku a vedení v oblasti ochrany veřejného zdraví. Řídí

očkovaní, nařizuje mimořádná opatření při epidemiích a živelných pohromách a jiných MU. Ministerstvo zdravotnictví také zřizuje funkci hlavního hygienika ČR, který kontroluje krajské hygienické stanice. Ty jsou zřízené ve všech 14 krajích republiky a jejich úkolem je vydávat rozhodnutí, povolení, osvědčení a plnit další úkoly v ochraně veřejného zdraví včetně státního dozoru nad dodržováním předpisů týkajících se ochrany veřejného zdraví. Mezi další orgány patří ministerstvo obrany, vnitra, dopravy, životního prostředí nebo krajské úřady. Činností havarijních a pohotovostních služeb je poskytnutí odborné pomoci snižující rizika úniku médií, např. úniku z vodovodního potrubí, plynových rozvodů, teplovodů nebo třeba kanalizace.

Zařízení civilní ochrany slouží k ochraně obyvatelstva a jsou součástí právnické osoby či obce, avšak zřízení těchto zařízení je zcela na jejich dobrovolnosti. Zařízení civilní ochrany zahrnují zařízení pro evakuaci, zajištění nouzového přežití, zásobování pitnou vodou nebo například pro poskytnutí první pomoci.

K provádění ZaLP lze také využít Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Českou hasičskou jednotu a Moravskou hasičskou jednotu (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014).

2. Postavení Pardubického kraje v rámci ČR

Následující kapitola je věnována Pardubickému kraji a jeho postavení v rámci celé ČR. Nejprve je kraj představen z hlediska základní charakteristiky a počtu obyvatel, další část je věnována událostem, při kterých byl nutný zásah JPO, a to v desetiletém období mezi roky 2013 a 2022. Veškerá data o zásazích jsou převzata ze statistických ročenek HZS ČR.

2.1 Charakteristika Pardubického kraje

Pardubický kraj vznikl společně s ostatními kraji 1. ledna 2000 na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.

Pardubický kraj je situován ve východních Čechách, zasahuje však i do severozápadní části historického území Moravy (jak je vidět na obrázku 5). Jedná se o pátý nejmenší kraj České republiky, jenž se svou rozlohou 4 519 km² zabírá 5,7 % rozlohy státu. Sousedí s kraji Královéhradeckým, Středočeským, Olomouckým, Jihomoravským a s krajem Vysočina. Hranice kraje v severovýchodní části je současně i státní hranicí s Polskem.

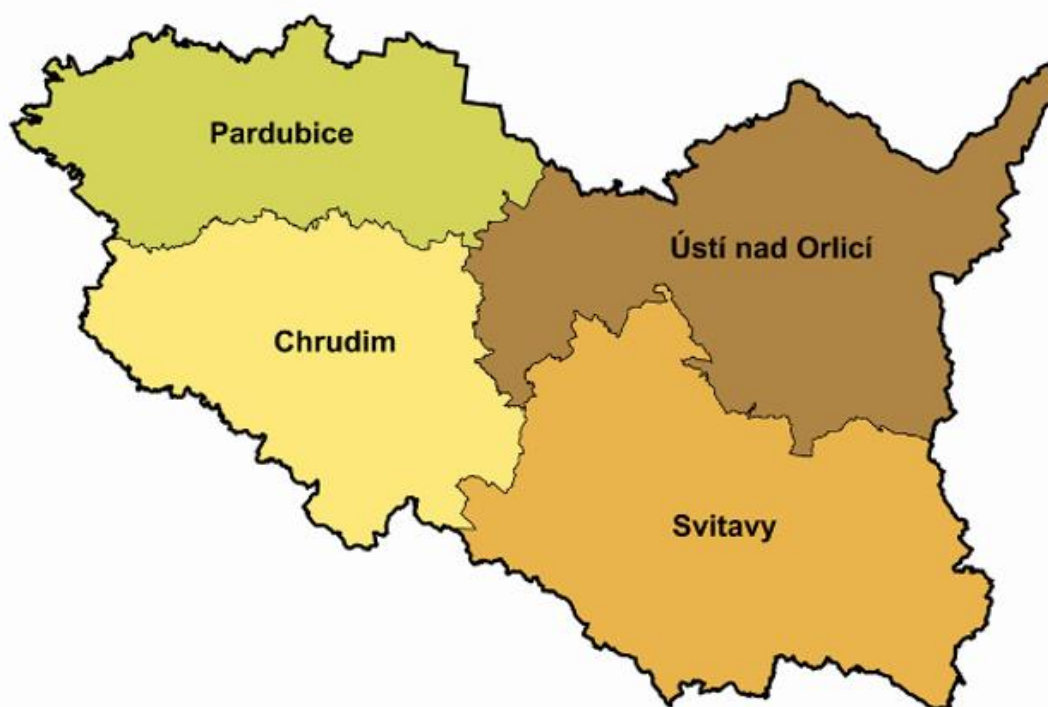
Obrázek 5: Jednotlivé kraje na mapě ČR

Zdroj: Wikimedia Commons (2011)

V kraji se nachází třetí nejvyšší pohoří ČR Kralický sněžník se stejnojmenným vrcholem, dosahujícím 1 424 m n. m.. Mezi další pohoří nacházející se na území Pardubického kraje

patří Orlické hory, Železné hory a Žďárské vrchy. Nejnižše položený bod kraje je u západní hranice na hladině řeky Labe u obce Kojice.

Pardubický kraj tvoří celkem čtyři okresy. Jedná se o okres Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí (obrázek 6). Na území kraje se nachází 451 obcí, z toho je 38 měst. Těmi největšími jsou krajské město Pardubice, Chrudim a Svitavy (Krajská správa ČSÚ, 2022)

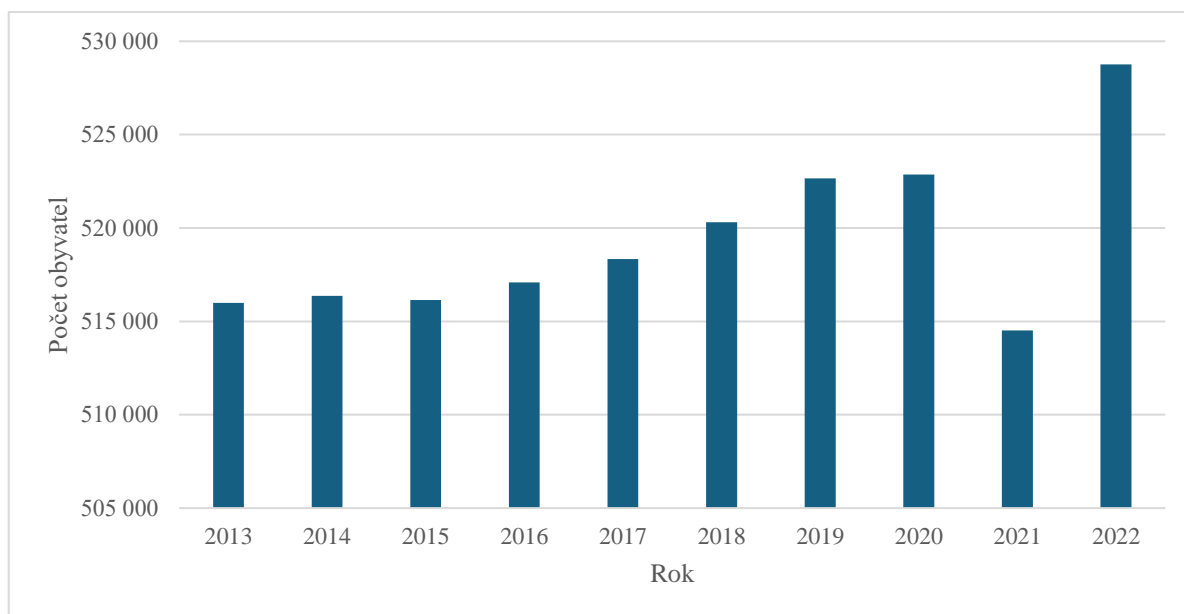
Obrázek 6: Okresy Pardubického kraje

Zdroj: Krajská správa ČSÚ (2023)

2.2 Obyvatelstvo

Pojmem obyvatelstvo se rozumí soubor lidí žijících na určitém území. Obrázek 7 znázorňuje vývoj počtu obyvatel v kraji v období let 2013 až 2022. V tomto sledovaném období se počet obyvatel v Pardubickém kraji zvýšil o 12 776 osob. Od roku 2016 nastal každoroční růst počtu obyvatel, který trval do roku 2020, následně však nastal výrazný meziroční pokles mezi roky 2020 a 2021, kdy k 31. prosinci 2020 žilo na území kraje necelých 523 tisíc osob, zatímco ke stejnému datu následujícího roku pouze 514,5 tisíc. Hlavním důvodem tohoto rozdílu je pokles počtu obyvatel přirozenou měnou, kdy počet zemřelých osob byl o 1 570 vyšší než počet narozených dětí a jedná se o nejvyšší přirozený úbytek osob v Pardubickém kraji od vzniku České republiky v roce 1990. Je třeba ale poznamenat, že počty obyvatel v roce 2021

vycházejí z výsledků sčítání 2021, kdežto předchozí rok navazuje na výsledky sčítání 2011. Na výrazném nárůstu v roce 2022 má zásluhu pouze zahraniční migrace. Z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině přišlo na území Pardubického kraje 14,6 tisíc ukrajinských občanů, a tak celkový počet obyvatel kraje vrostl o 14 tisíc. V roce 2020 zaznamenal kraj rekordní počet zemřelých, převážně v souvislosti s epidemií onemocnění covid-19.

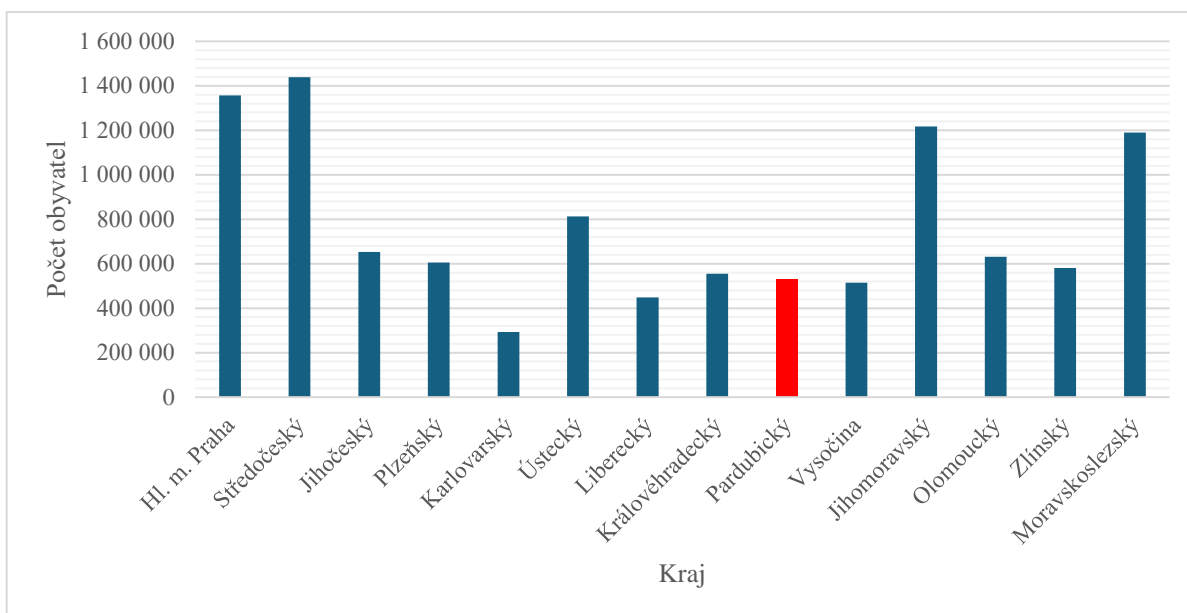

Obrázek 7: Vývoj počtu obyvatel v Pardubickém kraji

Zdroj: vlastní zpracování podle ČSÚ (2022)

Počty obyvatel v jednotlivých krajích ČR v roce 2022 jsou znázorněny v obrázku 8. Z celkového počtu 10 827 539 žije nejvíce obyvatel v kraji s největší rozlohou – Středočeský kraj má 1 439 931 obyvatel. Milionu dosahují i kraje Jihomoravský, Moravskoslezský a Hlavní město Praha. Méně obyvatel než Pardubický kraj (528 761) mají pouze kraje Karlovarský, Liberecký a kraj Vysočina.

Z hlediska hustoty zalidnění má nejvíce obyvatel na jeden km² Hlavní město Praha, konkrétně 2 735,4. Následuje s 219,1 obyvateli na km² kraj Moravskoslezský a Jihomoravský kraj, kde na jeden km² připadá 169,3 obyvatel. Naopak nejmenší hustotu zalidnění má kraj Jihočeský (64,9), kraj Vysočina (75,7) a Plzeňský kraj (79,1). Pardubický kraj je s hustotou zalidnění 117 osob na km² na devátém místě.

Obrázek 8: Počet obyvatel v jednotlivých krajích v roce 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle ČSÚ (2022)

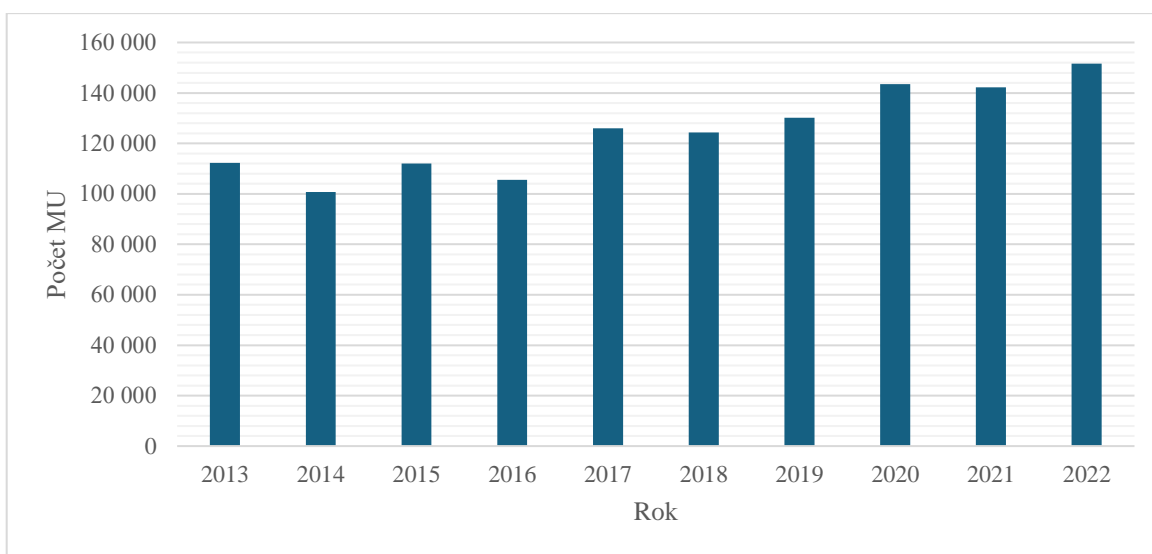
2.3 Mimořádné události

Mimořádné události jsou nenadálé a neočekávané nežádoucí jevy, které se podle příčiny vzniku dělí na přírodní, antropogenní a smíšené. Tyto události mají vždy negativní důsledky, kdy ohrožují život, zdraví, majetek či životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací (Šenovský, Adamec, 2004). Mezi základní typy MU patří živelní pohromy, havárie, technologické havárie, epidemie či teroristické činy. Složky IZS udržují nepřetržitou pohotovost pro případ vzniku a ohlášení MU, následné vyhodnocení a potřebný zásah.

Hasiči nejčastěji vyjíždějí k událostem klasifikovaným jako technická pomoc, tedy k odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů menšího rozsahu. Jedná se např. o nouzové otevření bytu, odstranění překážek z komunikací, vyprošťování osob a předmětů nebo likvidace spadlých elektrických vodičů. Dalšími důvody výjezdů jsou dopravní nehody, živelní pohromy a požáry. Během požárů bývá poškozeno nebo ohroženo zdraví i životy lidí, jejich majetek nebo životní prostředí. Výjimečné nejsou ani zásahy z důvodu úniků nebezpečných chemických látek včetně ropných produktů a k omezení rizika jejich úniku do životního prostředí. Častý bývá i tzv. planý poplach, tedy výjezd jednotky k nahlášené mimořádné události, která se ale po příjezdu nepotvrdí.

V desetiletém období mezi roky 2013 až 2022 bylo v ČR nahlášeno celkem 1 248 351 událostí vyžadujících zásah JPO, průměrně 124 835 událostí za rok. Počty nahlášených událostí v jednotlivých letech sledovaného období jsou znázorněny na obrázku 9.

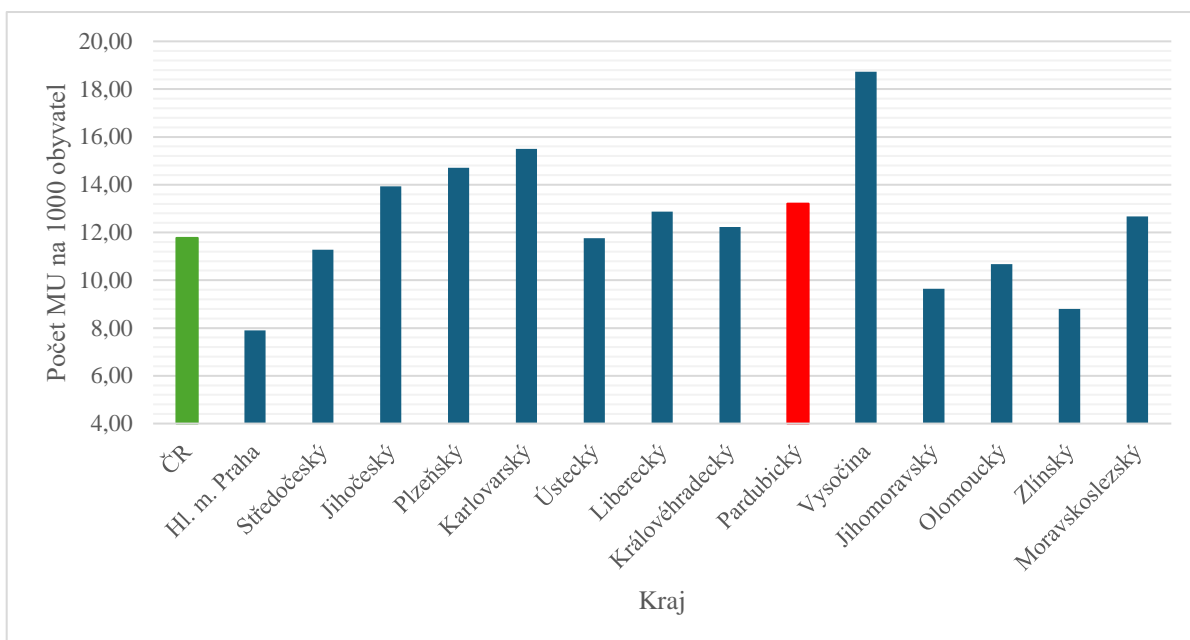
V porovnání mezi jednotlivými kraji ČR má nejméně evidovaných událostí se zásahem JPO kraj Karlovarský (průměrně 4 563 událostí za rok), následuje kraj Zlínský a Liberecký. Naopak nejvíce událostí řešil kraj Středočeský (průměrně 15 379 událostí za rok) a kraj Moravskoslezský. Pardubický kraj s průměrem 7 019 MU za rok zaujímá šestý nejmenší výsledek mezi kraji.

Obrázek 9: Počty mimořádných událostí se zásahy JPO v ČR v období 2013 až 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS ČR (2017); HZS ČR (2022)

Každý z krajů má ovšem jiné podmínky týkající se rozlohy, počtu obyvatel a mnoha dalších faktorů. Přepočítáme-li počet MU vyžadující zásah JPO na 1 000 obyvatel, pak je na tom nejlépe hlavní město Praha s průměrným počtem 7,25 zásahů na tisíc obyvatel v období 2013 až 2022, následují kraje Zlínský a Jihomoravský (obrázek 10). Naopak nejvíce zásahů připadá v průměru na kraj Vysočina (18,72 zásahů na tisíc obyvatel). Pardubický kraj má ve sledovaném období každoročně vyšší počet zásahů na tisíc obyvatel než je republikový průměr činící 11,77 zásahů, výjimkou je pouze rok 2018.

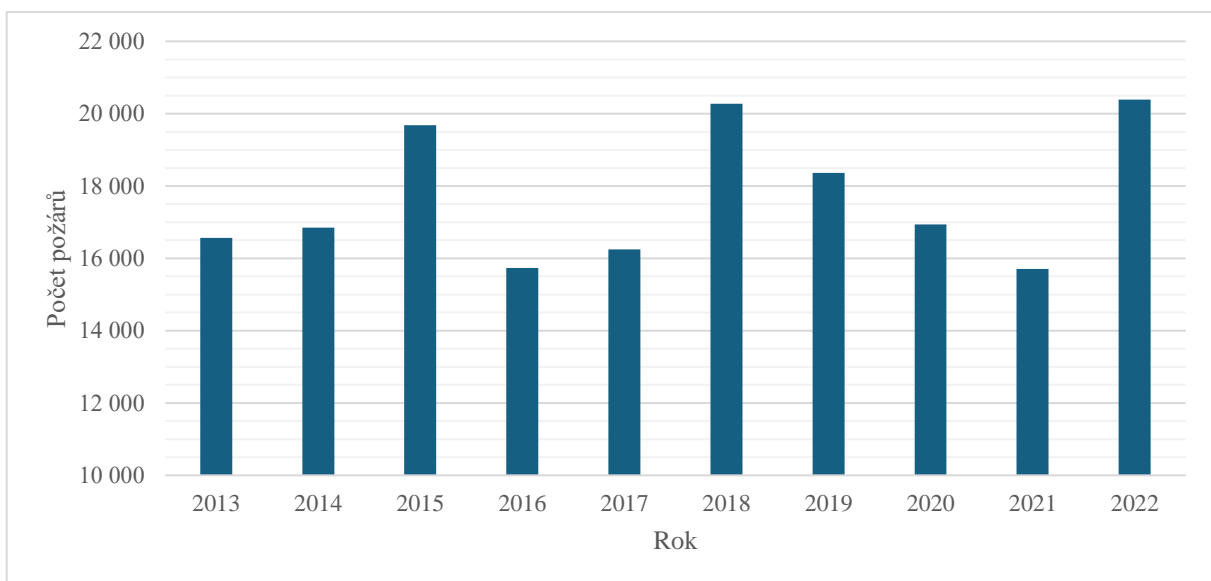
Obrázek 10: Průměrný počet mimořádných událostí v krajích na 1000 obyvatel v období 2013 až 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS ČR (2017); HZS ČR (2022), ČSÚ (2013–2022)

2.4 Požáry

„Za požár se považuje každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení či zranění osob nebo zvířat anebo ke škodám na materiálních hodnotách. Za požár se považuje i nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata nebo materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy.“ (§ 51 vyhlášky MV č.21/96 Sb.)

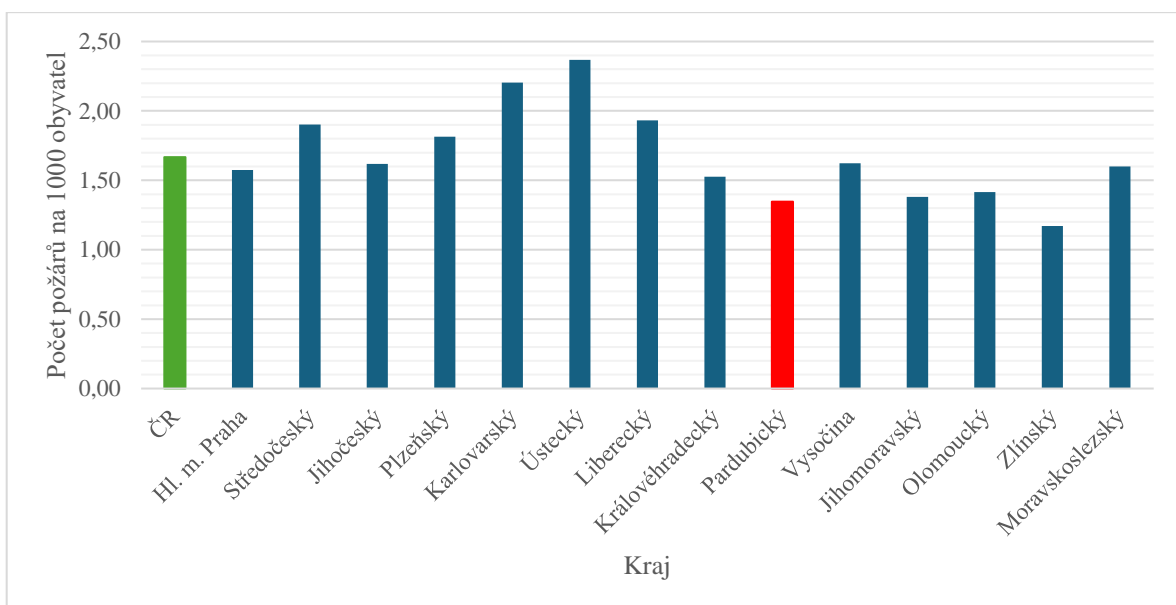
V období mezi lety 2013 a 2022 bylo HZS ČR evidováno celkem 176 755 událostí klasifikovaných jako požár, při kterých byl nutný zásah JPO. Vývoj počtu požárů je znázorněn na obrázku 11. V roce 2015 vzrost jejich počet oproti předchozímu roku o 16,7 %, kdy z důvodu suchého léta nastalo několik rozsáhlých požárů lesních ploch či volných skladovacích ploch. Další velký meziroční skok nastal v roce 2018, kdy vzniklo o 4 028 požárů více než v předchozím roce. Hlavním důvodem bylo opět velmi teplé a suché počasí a lidská nedbalost. Vůbec největší nárůst, konkrétně o 4 679 požárů, byl zaznamenán v roce 2022. Nadprůměrné teploty a nízká vlhkost vzduchu vedly k nejvíce lesním požárům za posledních deset let, včetně požáru v národním parku České Švýcarsko – největšího lesního požáru v celé historii ČR.

Obrázek 11: Počet požárů v ČR v období 2013 až 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS ČR (2017); HZS ČR (2022)

Roční průměr počtu požárů v České republice přepočítaný na tisíc obyvatel ukazuje obrázek 12. Vyššího počtu než je republikový průměr, tedy 1,67 požáru na tisíc obyvatel, dosahují kraje Ústecký, Karlovarský, Liberecký, Středočeský a Plzeňský. Naopak nejmenší průměr počtu těchto událostí má Zlínský kraj (1,17), Pardubický kraj se s průměrem 1,35 požárů řadí na druhé místo mezi kraji a třetí je Jihomoravský kraj (1,38).

Obrázek 12: Průměrný počet požárů v krajích na 1000 obyvatel v období 2013 až 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS ČR (2017); HZS ČR (2022), ČSÚ (2013–2022)

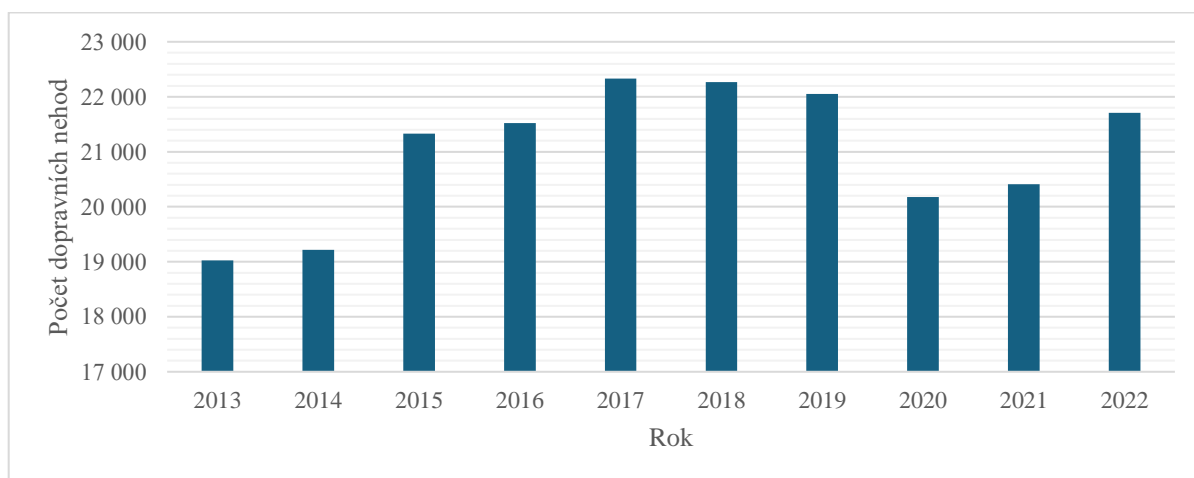
2.5 Dopravní nehody

„Dopravní nehoda je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.“ (§ 47 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.)

Statistiky vytvářené HZS ČR nám ukazují, kolik dopravních nehod s nutností zásahu JPO bylo evidováno v uplynulých letech. Mezi dlouhodobě nejčastější příčiny silničních nehod patří přejetí vozidla do protisměru, nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky, nevěnování se plně řízení vozidla a nedání přednosti (PČR). Zásahy JPO jsou však potřeba i u nehod železničních či leteckých.

Obrázek 13 znázorňuje počty dopravních nehod na území ČR v období let 2013 až 2022. V tomto sledovaném období bylo nejvíce dopravních nehod se zásahem JPO zaznamenáno v roce 2017, tedy 22 329 nehod, což je o 3 306 nehod více než v roce 2013, kdy jich bylo evidováno naopak nejméně.

Navzdory rostoucímu počtu dopravních nehod klesá počet při nich usmrcených osob. V roce 2013 v Pardubickém kraji zemřelo při dopravních nehodách 35 osob, zatímco v roce 2022 bylo během dopravních nehod usmrceno 28 lidí. Nejméně obětí dopravních nehod bylo zaznamenáno v roce 2021, kdy došlo k 21 usmrcením. V rámci celé republiky v roce 2022 zemřelo v důsledku dopravních nehod nejméně osob za posledních dvacet let, konkrétně 454 osob, a lze tedy říct, že se z pohledu počtu obětí a počtu těžce raněných bezpečnost na silnicích zlepšuje (PČR).

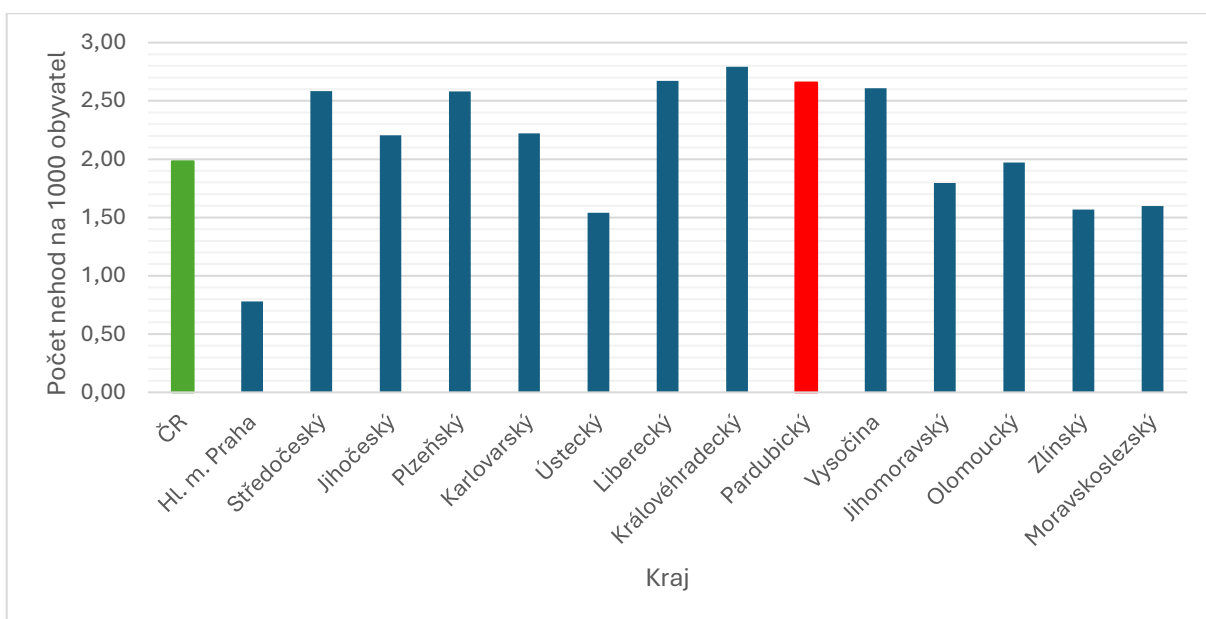

Obrázek 13: Počty dopravních nehod v ČR se zásahem JPO v období 2013 až 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS ČR (2017); HZS ČR (2022)

Nejvíce dopravních nehod se v roce 2022 stalo ve Středočeském kraji, naopak nejméně v kraji Karlovarském. Je ale třeba si uvědomit rozdílnost počtu obyvatel v každém z krajů, proto pro lepší porovnání musíme počet nehod přepočítat na tisíc obyvatel. Velký rozdíl je vidět například u kraje Moravskoslezského, který v počtu nehod spadá mezi nejhorší kraje, avšak po přepočtení má druhý nejnižší výsledek. Již zmíněný kraj Karlovarský má kormě malého počtu nehod i málo obyvatel, proto se jeho poměr nehod na obyvatele řadí k těm horším v republice.

Obrázek 14 graficky znázorňuje průměrný počet dopravních nehod na tisíc obyvatel v jednotlivých krajích během období let 2013 až 2022. V tomto porovnání je na tom nejlépe Hlavní město Praha s průměrem pouhých 0,78 nehod, druhé místo obsadil Ústecký kraj. Na opačné straně této statistiky je kraj Královéhradecký, který má průměr 2,79 nehod na tisíc obyvatel a ve sledovaném období každoročně obsazuje nejhorší příčky. O moc lépe na tom nejsou ani kraje Liberecký a Pardubický.

Obrázek 14: Vývoj počtu dopravních nehod na 1000 obyvatel v krajích ČR v období 2013 až 2022

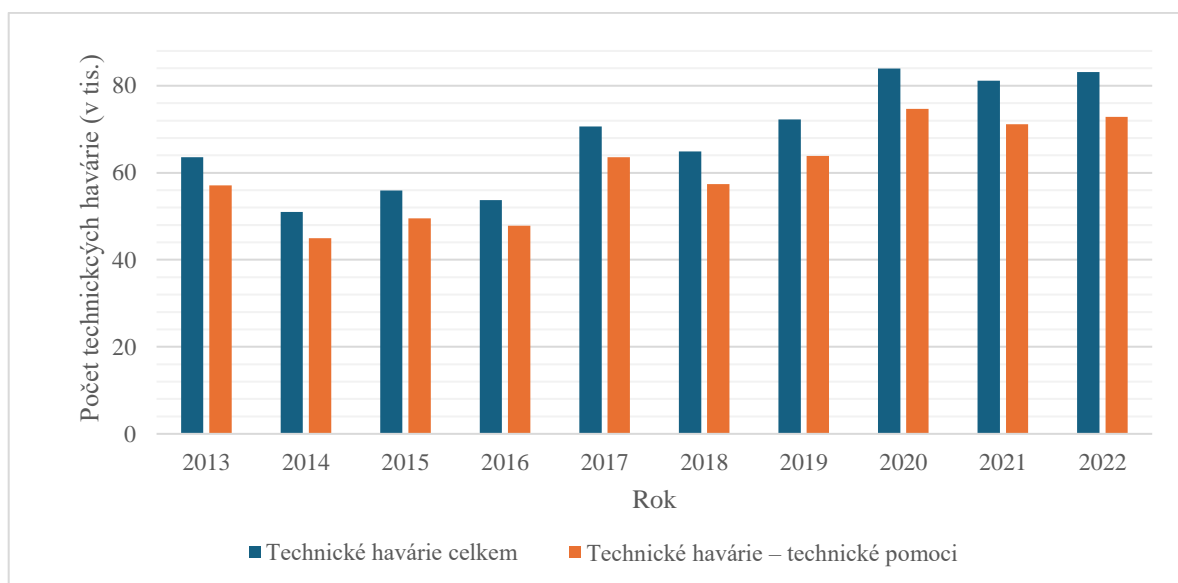
Zdroj: vlastní zpracování podle HZS ČR (2017); HZS ČR (2022), ČSÚ (2013–2022)

2.6 Technické havárie

Technická havárie je dle HZS ČR definována jako zásah u události vedoucí k odstranění nebezpečí či nebezpečných stavů. Výjezdy k technickým haváriím mají různé podoby a dělí

se následovně: technická havárie – odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů velkého rozsahu nebo následků, příkladem je např. destrukce objektu. Do kategorie technických havárií se řadí i další zásahy: technická pomoc – jedná se o zásah menšího rozsahu než v případě technické havárie. Příkladem jsou zásahy za účelem vyproštění osob, nouzové otevření bytů či jiných uzamčených prostor, odstranění překážek z komunikací, odvětrávání prostor, odchyt a likvidace obtížného hmyzu, odčerpávání vody a mnoho dalšího. Další kategorií technických havárií je technologická pomoc – odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů zejména v technologii či provozu. Do této kategorie spadá např. náhrada havarovaného chlazení, nouzová dodávka vzduchu nebo třeba požární asistence. Zásahy, které nelze klasifikovat jako žádný z předchozích příkladů, jsou označeny za technickou havárii – ostatní pomoc. Může se jednat například o převoz pacienta či lékaře nebo o pátrání po pohřešovaných osobách.

Nejčastějším druhem technické havárie je technická pomoc, ta ve sledovaném období tvořila v průměru 88,7 % všech těchto výjezdů. Počty výjezdů v rámci celé ČR v jednotlivých letech jsou zobrazeny na obrázku 15. Nejvíce technických havárií se zásahem JPO bylo zaznamenáno v roce 2020, nejméně v roce 2014.

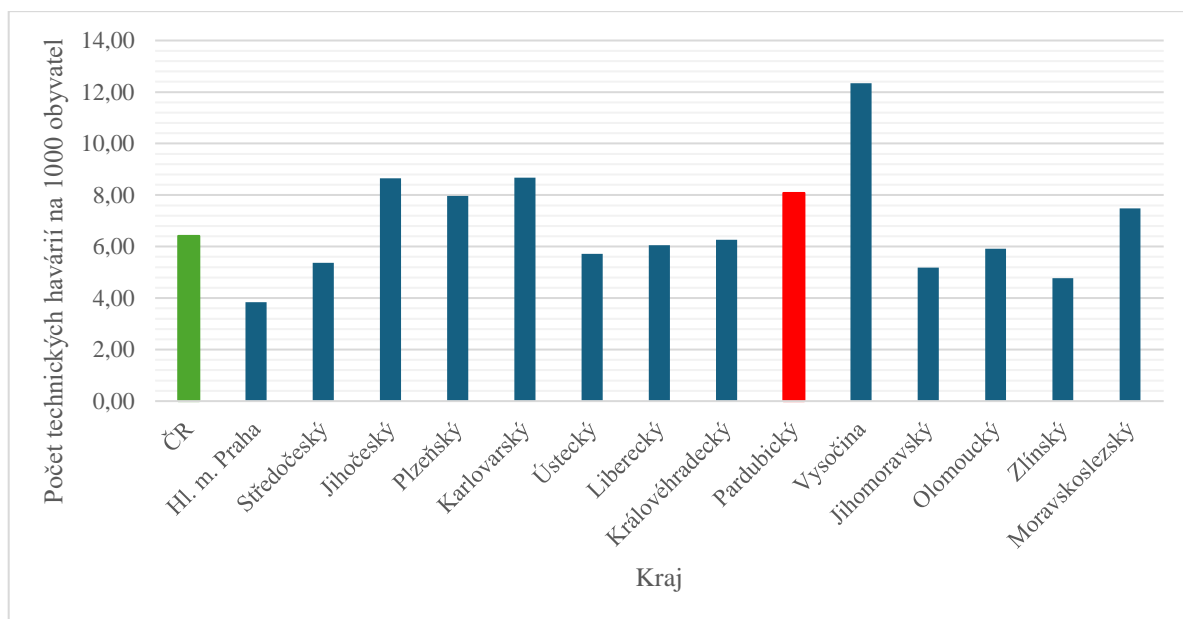

Obrázek 15: Počet technických havárií a technických pomoci v ČR v období 2013 až 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS ČR (2017); HZS ČR (2022)

Mezi všemi čtrnácti kraji má jednoznačně nejvíce technických havárií na počet obyvatel kraj Vysočina (obrázek 16), kdy na tisíc obyvatel bylo v průměru 12,34 technických havárií, druhý

kraj Karlovarský má o 3,67 zásahů na 1000 obyvatel méně. Republikový průměr 6,41 převyšuje i Pardubický kraj s celkovým počtem 42 020 výjezdů, tedy průměrně 8,08 na tisíc obyvatel. Hlavní město Praha má sice více technických havárií než Pardubický kraj, ale v přepočtu na obyvatele má ve sledovaném desetiletém období každý rok, pouze s výjimkou v roce 2013, nejméně těchto událostí.

Obrázek 16: Průměrný počet technických havárií na 1000 obyvatel v krajích v období 2013 až 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS ČR (2017); HZS ČR (2022), ČSÚ (2013–2022)

3. Analýza činnosti HZS Pardubického kraje

Následující část práce je věnována podrobnější analýze činnosti HZS ČR v Pardubickém kraji a jednotlivých územních odborech kraje v období let 2013 až 2022. V úvodu kapitoly jsou rozebrány nejčtenější MU, u kterých byl vyžadován zásah JPO, a také jaké JPO na území kraje působí. Poté jsou v návaznosti na předchozí část práce rozebrány zásahy u požárů, dopravních nehod a technických událostí v kraji. Data vycházejí ze statistických ročenek HZS Pardubického kraje 2013 až 2022.

3.1 Jednotky požární ochrany v Pardubickém kraji

Bezpečnost v Pardubickém kraji na konci roku 2022 zajišťovalo celkem 496 JPO, což je o 72 jednotek méně než v roce 2013. V tabulce 1 jsou uvedeny počty jednotlivých druhů JPO ve všech čtyřech územních odborech Pardubického kraje v roce 2013 a 2022. Na začátku sledovaného období bylo nejvíce JPO v územním odboru Chrudim, tj. 180 jednotek, nejméně v odboru Pardubice. V roce 2022 měl nejvíce JPO územní odbor Ústí nad Orlicí, a to 140 jednotek. Dále následuje územní odbor Chrudim se 133 jednotkami, územní odbor Svitavy – 119 jednotek a nakonec územní odbor Pardubice – 104 jednotek. V rámci celého kraje vychází jedna jednotka PO na tisíc obyvatel, Chrudimsko má největší hustotu JPO (1,43 jednotek na tisíc obyvatel), naopak nejméně jednotek je v odboru Pardubice (0,60 jednotek na tisíc obyvatel). V průměru celkem 75,6 % všech jednotek na celém území Pardubického kraje bylo kategorie JPO V, nevíce zásahů však měly jednotky kategorie JPO I.

Největší propad mezi roky 2013 a 2022 nastal u jednotek kategorie JPO V, když se souhlasem HZS Pardubického kraje zaniklo 69 jednotek PO. Celkem 66,7 % z těchto zaniklých jednotek SDH obcí, s členy vykonávajícími službu dobrovolně, bylo v územním odboru Chrudim. Všechny povinnosti, jež měly na starost zrušené jednotky, přešly na okolní jednotky SDH obcí s územní působností či s místní působností. Přestože počet jednotek SDH podniků, tedy JPO VI, klesl o pouhé 2 jednotky během sledovaného období, jedná se o polovinu z původních 4 v kraji působících jednotek v roce 2013.

Tabulka 1: Počet jednotek požární ochrany v roce 2013 a 2022 v územních odborech Pardubického kraje

	Chrudim		Pardubice		Svitavy		Ústí nad Orlicí		Pardubický kraj	
	2013	2022	2013	2022	2013	2022	2013	2022	2013	2022
JPO I	3	3	3	3	4	4	5	5	15	15
JPO II	10	10	0	0	5	6	9	9	24	25
JPO III	12	12	28	26	28	27	14	15	82	80
JPO IV	0	0	4	4	1	1	1	1	6	6
JPO V	154	108	83	71	84	80	116	109	437	368
JPO VI	1	0	1	0	1	1	1	1	4	2
Celkem	180	133	119	104	123	119	146	140	568	496

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2013), HZS PAK (2022)

Přes 62 % všech zásahů měly na starosti jednotky JPO I. Těch je na území Pardubického kraje celkem 15, po třech v územních odborech Chrudim (stanice Chrudim, Hlinsko a Seč) a Pardubice (stanice Pardubice, Přelouč a Holice), čtyři jsou v odboru Svitavy (stanice Svitavy, Moravská Třebová, Polička a Litomyšl) a pět v odboru Ústí nad Orlicí (stanice Ústí nad Orlicí, Lanškroun, Králíky, Žamberk, Vysoké Mýto).

Zásahy jednotlivých stanic HZS Pardubického kraje ve sledovaných letech znázorňuje tabulka 2. Stanice v Pardubicích se stala tou vůbec nejvytíženější, kdy v období 2013 až 2022 museli její příslušníci zasahovat u 10 973 událostí. Druhá stanice Chrudim musela vyjždět k 5 830 nahlášeným událostem, stanice Ústí nad Orlicí a Svitavy k necelým pěti tisícům. Naopak nejméně zásahů v kraji v rámci JPO I měla stanice Seč, konkrétně 2 010, následují stanice Králíky (2105) a Polička (2488).

Tabulka 2: Počet zásahů HZS Pardubického kraje v období 2013 až 2022

stanice \ rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem
Chrudim	459	432	532	528	647	687	687	626	596	636	5 830
Hlinsko	314	333	344	291	384	411	411	429	447	399	3 763
Seč	151	181	163	192	189	278	278	306	234	238	2 210
Pardubice	804	768	930	895	1 053	1 079	1 079	1 356	1 640	1 369	10 973
Přelouč	211	193	214	226	265	326	326	316	267	317	2 661
Holice	218	202	265	225	279	268	268	297	260	311	2 593
Svitavy	421	415	490	361	632	537	537	501	527	505	4 926
Moravská Třebová	230	284	255	234	326	269	269	324	323	407	2 921
Polička	189	216	221	164	261	261	261	329	270	316	2 488
Litomyšl	234	277	261	236	330	324	324	302	315	293	2 896
Ústí nad Orlicí	395	422	483	378	565	519	519	544	618	527	4 970
Lanškroun	217	203	257	410	368	292	292	318	359	327	3 043
Králíky	179	167	256	236	228	218	218	200	219	184	2 105
Žamberk	221	195	218	192	324	261	261	295	306	303	2 576
Vysoké Mýto	418	374	443	228	406	420	420	486	467	438	4 100
Pardubický kraj	4 661	4 662	5 332	4 796	6 257	6 150	6 150	6 629	6 848	6 570	58 055

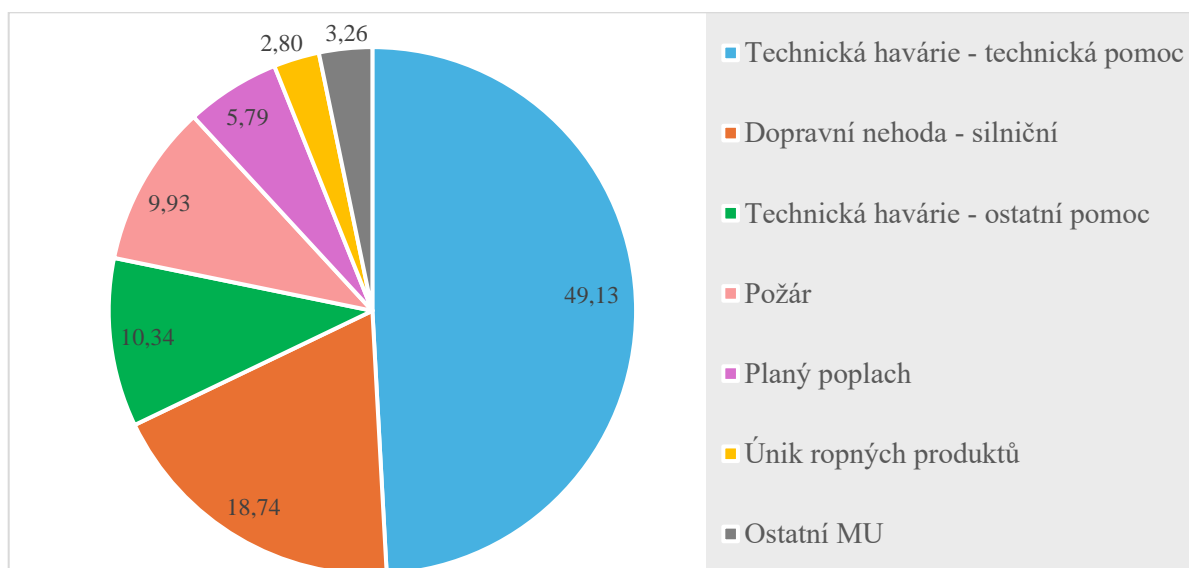
Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2013), HZS PAK (2014), HZS PAK (2015),
 HZS PAK (2016), HZS PAK (2017), HZS PAK (2018), HZS PAK (2019),
 HZS PAK (2020), HZS PAK (2021), HZS PAK (2022)

3.2 Zásahy JPO v Pardubickém kraji

Celkově bylo mezi lety 2013 a 2022 evidováno na území Pardubického kraje 95 215 výjezdů JPO k 70 376 MU. Nejvíce zásahů bylo v územním odboru Ústí na Orlicí (28 369 zásahů), následně v územních odborech Pardubice (24 754 zásahů), Chrudim (22 404 zásahů) a Svítavy (19 688 zásahů). V každém z územních odborů došlo v roce 2022 k nárůstu počtu zásahů oproti situaci v roce 2013, v rámci celého kraje se ve sledovaném období počet celkového množství zásahů zvýšil o 4 210.

Na obrázku 17 jsou graficky znázorněna procentuální zastoupení nejčastějších MU, u kterých musely zasahovat JPO. Nejpočetnější byly události kategorie technické havárie – technická pomoc, které tvořily 49,13 % z celkového počtu. Mezi další časté druhy MU patřily dopravní nehody (18,74 %), technické havárie – ostatní pomoc (10,34 %) a požáry (9,93 %). Naopak

nejméně bylo úniků nebezpečné chemické pevné látky, technických havárií a radiačních havárií a nehod, které byly pouhé tři.

Obrázek 17: Četnost druhů MU v PAK v období 2013 až 2022

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2013), HZS PAK (2014), HZS PAK (2015), HZS PAK (2016), HZS PAK (2017), HZS PAK (2018), HZS PAK (2019), HZS PAK (2020), HZS PAK (2021), HZS PAK (2022)

Tabulka 3 znázorňuje počet zásahů přepočtený na 1000 obyvatel v jednotlivých územních odborech. V rámci celého kraje zásahů přibývá, nejvíce v odboru Chrudim a Svitavy. Ačkoli početně nejvíce zásahů JPO bylo evidováno v územním odboru Ústí nad Orlicí, po přepočtu na tisíc obyvatel bylo nejvíce zásahů v odboru Chrudim – v průměru 21,50 zásahů. Následují územní odbory Ústí nad Orlicí s průměrem 20,62 zásahů, Svitavy s 18,95 zásahy a Pardubice se 14,35 zásahy na tisíc obyvatel. V celém Pardubickém kraji činí průměr zásahů 18,32 na tisíc obyvatel, a jak ukazuje tabulka níže, toto číslo každoročně snižuje územní odbor Pardubice.

Tabulka 3: Počty zásahů JPO na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Průměrné tempo růstu
Chrudim	15,76	14,20	16,85	14,63	19,72	22,70	22,39	37,41	26,37	24,95	8,48 %
Pardubice	11,05	8,91	12,45	10,47	14,01	15,03	14,56	20,22	18,59	18,22	7,93 %
Svitavy	13,77	16,22	16,50	13,52	21,63	18,80	19,70	25,33	21,07	22,94	8,19 %
Ústí nad Orlicí	15,60	15,28	18,76	15,20	22,09	19,26	23,42	25,59	27,29	23,77	6,54 %
Pardubický kraj	13,77	13,16	15,84	13,18	18,84	18,45	19,49	26,10	22,94	21,40	6,75 %

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2013), HZS PAK (2014), HZS PAK (2015), HZS PAK (2016), HZS PAK (2017), HZS PAK (2018), HZS PAK (2019), HZS PAK (2020), HZS PAK (2021), HZS PAK (2022), ČSÚ (2013–2022)

3.3 Požáry v Pardubickém kraji

Požáry, u kterých byl nutný zásah JPO v období let 2013 až 2022, tvořily 9,93 % ze všech událostí. Z pohledu frekvence požárů během kalendářního roku bylo nejvíce vzniklých požárů na území Pardubického kraje evidováno v měsíci březnu. Celkem se jednalo o 812 požárů. Následující měsíce srpen se 787 požáry a duben se 771 požáry. Naopak nejnižší počet požárů byl v únoru, kdy bylo evidováno pouze 474 požárů, dále pak v měsících listopadu a září. V rámci jednotlivých let vypuklo největší množství požárů v roce 2018, kdy na území kraje bylo třeba likvidovat 928 požárů, a dále v letech 2015 a 2022, kdy jednotky zasahovaly u 808 požárů. Naopak v roce 2013 bylo třeba řešit pouze 622 požárů, v roce 2014 pak 630. Nejčastěji z celkového množství 7 270 požárů v Pardubickém kraji musely JPO zasahovat v územním odboru Pardubice, kde v období let 2013 až 2022 vzniklo 2 454 požárů. Méně zásahů likvidujících nežádoucí hoření bylo potřeba v odboru Ústí nad Orlicí (1 766), Chrudim (1 561) a Svítavy (1 489).

Tabulka 3 udává počet požárů přepočtený na 1 000 obyvatel v jednotlivých územních odborech a v celém Pardubickém kraji. V tomto porovnání se pořadí odborů zcela mění a nejvíce požárů na počet obyvatel bylo třeba řešit v územním odboru Chrudim, v průměru sledovaných deseti let to bylo 1,50 požárů na 1000 obyvatel. Odbory Svítavy a Pardubice na tom byly velmi podobně s průměrem 1,43 a nejméně bylo třeba zasahovat v odboru Ústí nad Orlicí (v průměru 1,28 požárů na 1000 obyvatel). Počty požárů na tisíc obyvatel ve všech odborech kraje rostly, nejpomaleji v Ústí nad Orlicí, a tento odbor tak snižuje tempo růstu v rámci kraje.

Tabulka 4: Počet požárů na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Průměrné tempo růstu
Chrudim	1,35	1,23	1,77	1,12	1,31	1,86	1,62	1,62	1,48	1,63	5,16 %
Pardubice	1,13	1,32	1,68	1,33	1,27	1,89	1,49	1,15	1,35	1,65	7,00 %
Svitavy	1,23	1,19	1,55	1,46	1,38	1,74	1,30	1,68	1,15	1,64	6,27 %
Ústí nad Orlicí	1,17	1,12	1,29	1,18	1,32	1,62	1,46	1,26	1,04	1,37	3,05 %
Pardubický kraj	1,21	1,22	1,57	1,28	1,31	1,78	1,47	1,38	1,25	1,53	4,31 %

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2013), HZS PAK (2014), HZS PAK (2015), HZS PAK (2016), HZS PAK (2017), HZS PAK (2018), HZS PAK (2019), HZS PAK (2020), HZS PAK (2021), HZS PAK (2022), ČSÚ (2013–2022)

Jednou z nejčastějších příčin vzniku požárů ve sledovaném období byla lidská nedbalost – jedná se o kouření, resp. odhazování nedopalků, zakládání ohňů v přírodě a na skládkách, vypalování suché trávy, zanedbávání bezpečnostních předpisů, manipulaci se žhavým popelem a mnoho dalšího. Dalšími častými příčinami vzniku požárů byly technické závady či vady komínů. Výjimečné nebyly ani požáry založené úmyslně a často zůstala příčina vzniku požáru neobjasněna.

Celkem bylo během deseti let v Pardubickém kraji z důvodu požárů usmrceno 45 osob. Pouze rok 2017 byl bez obětí na životech, naopak nejtragičtější byl rok 2022, kdy při požárech zemřelo 9 osob. Zraněných osob během požárů bylo celkem 706, z toho ve 122 případech se jednalo o hasiče. Situaci v jednotlivých letech zobrazuje tabulka 5.

Tabulka 5: Usmrcené, zraněné, evakuované a zachráněné osoby během požárů v Pardubickém kraji v období 2013 až 2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem
Usmrceno	6	2	6	5	0	5	8	3	1	9	45
Zraněno	45	55	96	49	114	77	78	54	58	80	706
Evakuováno	89	276	134	759	244	194	225	68	222	160	2371
Zachráněno	19	49	56	55	45	47	46	26	42	36	421

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2017), HZS PAK (2022)

Celková škoda způsobená požáry v Pardubickém kraji za období 2013 až 2022 činí 1 514 460,30 tisíc Kč. K největším škodám došlo v roce 2014, kdy v součtu všech požárů tohoto roku dosáhla škoda částky 252 394,80 tisíc Kč. Nejméně závažný z pohledu finanční

škody byl pak rok 2020 (63 121,60 tisíc Kč). V rámci územních odborů v kraji došlo k nejmenším škodám v odboru Chrudim, kdy během deseti let škoda činila 259 886,40 tisíc Kč, na druhé straně tohoto srovnání je odbor Pardubice se škodou 583 946,20 tisíc Kč během deseti let.

3.4 Dopravní nehody v Pardubickém kraji

Zásah JPO byl v Pardubickém kraji mezi roky 2013 a 2022 nutný u celkem 13 763 dopravních nehod, což tvoří 19,56 % ze všech výjezdů. Jednoznačně nejpočetnější byly nehody silniční, ty v kraji tvořily přes 95 % všech dopravních nehod. Celkem 398 nehod, tedy 2,89 %, bylo železničních, následovaly nehody hromadné silniční, ostatní nehody a letecké nehody.

Územním odborem, v rámci kterého bylo třeba řešit nejvíce dopravních nehod, bylo Ústí nad Orlicí, kde v průběhu let 2013 až 2022 došlo k 4 446 nehodám vyžadujícím zásah. Odbor Pardubice řešil 3 503 nehod, Svitavy 3 076 a Chrudim 3 068 dopravních nehod. Počet nehod přepočtený na tisíc obyvatel udává tabulka 6. Přestože má odbor Pardubice nejvíce obyvatel a hustota provozu je zde vysoká, řešilo se zde nejméně nehod na tisíc obyvatel, v průměru 2,03 nehody. Počet nehod se zde dle průměrného tempa růstu mírně zvyšuje, v rámci kraje ovšem toto číslo lehce klesá. Nejvíce nehod na 1 000 obyvatel se stalo v odboru Ústí nad Orlicí, průměrně 2,99 nehod, odbory Svitavy a Chrudim na tom ale nejsou o mnoho lépe s průměrem 2,96, resp. 2,95 nehod na 1 000 obyvatel.

Tabulka 6: Počet dopravních nehod na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje v období 2013 až 2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Průměrné tempo růstu
Chrudim	2,39	2,68	3,35	2,96	3,26	3,54	2,83	2,99	2,96	2,49	1,42 %
Pardubice	1,75	1,65	1,86	2,30	2,16	2,43	2,18	2,04	2,00	1,97	1,87 %
Svitavy	3,04	2,91	3,16	2,71	3,32	3,10	3,22	2,62	2,73	2,78	-0,31 %
Ústí nad Orlicí	3,03	2,87	3,52	2,90	3,13	3,23	3,19	2,66	2,85	2,49	-1,42 %
Pardubický kraj	2,49	2,44	2,87	2,68	2,87	3,00	2,78	2,51	2,56	2,31	-0,46 %

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2013), HZS PAK (2014), HZS PAK (2015), HZS PAK (2016), HZS PAK (2017), HZS PAK (2018), HZS PAK (2019), HZS PAK (2020), HZS PAK (2021), HZS PAK (2022), ČSÚ (2013–2022)

Z pohledu vzniklých dopravních nehod na územní Pardubického kraje byl ve sledovaném desetiletém období nejhorší leden roku 2015, kdy došlo ke 188 nehodám. Dalšími kritickými měsíci byly říjen 2018 a září 2019, kdy bylo překročeno 160 dopravních nehod. Nejméně nehod se stalo v únoru 2022, kdy jich bylo zaznamenáno 66. Následuje duben 2013 se 70 a duben 2021 se 71 nehodami. V součtu všech let v období 2013 až 2022 byly v kraji nekritičtějšími měsíci prosinec, červen a září. Pod tisíc dopravních nehod v průběhu deseti let se dostaly pouze měsíce únor, březen a duben.

3.5 Technické havárie v Pardubickém kraji

Z celkového počtu 70 375 MU v Pardubickém kraji bylo 42 020 klasifikovaných jako technická havárie, což tvoří 59,71 % a jedná se o tak nejčastější druh výjezdu JPO. 34 578 z těchto výjezdů bylo za účelem technické pomoci, tedy otevření dveří a bytů, likvidace popadaných větví a stromů z komunikací, měření koncentrace při podezření na únik plynu, odčerpávání vody či například zajišťování poškozených konstrukcí objektů. Necelých 7 300 výjezdů z kategorie technické havárie bylo klasifikováno jako ostatní pomoc. Zde se jednalo např. o poskytnutí náhradních zdrojů, evakuaci osob nebo logistickou podporu.

V rámci Pardubického kraje byli hasiči nejvíce zaměstnání výjezdy k technickým haváriím v územním odboru Ústí nad Orlicí, na jehož území bylo třeba během let 2013 až 2022 řešit 13 518 výjezdů (v průměru 9,83 technických havárií na 1000 obyvatel). Odbor Pardubice měl druhý nejvyšší počet výjezdů k technickým haváriím, konkrétně 9 946, po přepočtu na tisíc obyvatel má však jednoznačně výjezdů nejméně, v průměru 5,76. Odbor Chrudim má v průměru 9,41 výjezdů na tisíc obyvatel a Svitavy 8,42.

Počty technických havárií přepočtených na 1000 obyvatel v jednotlivých letech zobrazuje tabulka 7. Ta nám jasně ukazuje, že počty výjezdů k těmto událostem v kraji mají dle průměrného tempa růstu stoupající tendenci.

V rámci kraje byl nejpříznivější rok 2016, naopak rok 2020 byl rokem s nejvíce výjezdy na tisíc obyvatel. Tento skokový nárůst byl spojen především s přijatými opatřeními k zamezení šíření onemocnění covid-19. Příslušníci JPO distribuovali ochranné pomůcky a zdravotnický materiál, zřizovali dekontaminační místa pro výjezdová vozidla IZS a prováděli dezinfekci prostor, zajišťovali činnost mobilního odběrového týmu a následně i podporu v odběrových centrech.

Tabulka 7: Počet technických havárií na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje v období 2013 až 2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Průměrné tempo růstu
Chrudim	7,17	5,38	4,93	5,58	7,97	8,74	9,80	19,92	11,99	12,65	12,61 %
Pardubice	5,22	3,42	4,18	3,70	6,14	5,10	6,25	8,72	7,36	7,56	8,27 %
Svitavy	5,89	6,54	5,48	4,90	9,68	7,74	8,96	13,27	10,78	10,98	12,09 %
Ústí nad Orlicí	7,37	6,32	7,39	6,29	10,64	8,18	11,09	13,42	14,87	12,79	9,70 %
Pardubický kraj	6,33	5,22	5,45	5,01	8,42	7,18	8,78	13,11	10,95	10,36	9,10 %

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2013), HZS PAK (2014), HZS PAK (2015), HZS PAK (2016), HZS PAK (2017), HZS PAK (2018), HZS PAK (2019), HZS PAK (2020), HZS PAK (2021), HZS PAK (2022), ČSÚ (2013–2022)

Nejméně výjezdů k technickým událostem bylo zaznamenáno v únoru 2015, kdy jednotky zasahovaly u 143 technických havárií v rámci Pardubického kraje. Relativně příznivé byly i měsíce květen 2015 se 158 výjezdy a duben 2016 se 160 výjezdy. Naopak špatně v dlouhodobém srovnání dopadly měsíce červenec 2021 s 804 výjezdy, dále říjen 2017 s 948 výjezdy a především červen 2020. Tento měsíc jako jediný překonal hranici tisíce výjezdů, konkrétně jich bylo 1 323. V rámci celého období mezi roky 2013 až 2022 bylo nejvíce uskutečněných výjezdů v měsíci červnu, jejich celkový počet 4 909 je ale velmi ovlivněn již zmíněným rokem 2020. Dalšími z hlediska frekvence zásahů výraznými měsíci ve sledovaném desetiletém období byly červenec a říjen, během nichž byl překročen celkový počet 4 000 výjezdů k technickým haváriím. V průběhu deseti let se nejméně vyjíždělo v listopadu, v tomto měsíci bylo evidováno 2 522 technických havárií. Následuje duben s celkovým počtem 2 731 výjezdů a září se 2 892 výjezdy.

3.6 Ostatní zásahy

Požáry, dopravní nehody a technické havárie tvořily v Pardubickém kraji ve sledovaném období 89,59 % všech událostí, ke kterým vyjížděly JPO. Ve zbylých 10,41 % jsou zahrnuty úniky nebezpečných látek, radiační havárie a nehody a ostatní MU, jako např. epizootie (např. likvidace chovů drůbeže zasažených nákazou ptačí chřipky). Bohužel sem patří také plané poplachy. Ty byly dokonce nejčastější příčinou výjezdů v této kategorii – v období let 2013 až 2022 hasiči v Pardubickém kraji vyjížděli k 4 075 nahlášeným událostem, které se

však na místě nepotvrdily. Úniků nebezpečných látek bylo celkem 2 793, nejčastěji se jednalo o ropné produkty.

K nejméně ostatním událostem museli hasiči vyjíždět v územním odboru Chrudim, zde jich bylo v období let 2013 až 2022 zaznamenáno 1 286. Naopak nejvíce jich bylo třeba řešit v odboru Pardubice, konkrétně 2 802. V tomto odboru bylo nejvíce ostatních zásahů i po přepočtu na obyvatele. Všechny ostatní MU, ke kterým byl třeba výjezd JPO, jsou přepočteny na tisíc obyvatel a zaznamenány v tabulce 8. Jejich počty ve všech územních odborech stoupaly, nejvíce v odboru Svitavy, nejméně pak v odboru Chrudim.

Tabulka 8: Počet ostatních zásahů na 1000 obyvatel v územních odborech Pardubického kraje v období 2013 až 2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Průměrné tempo růstu
Chrudim	0,56	0,84	1,00	1,10	1,53	1,62	1,49	1,60	1,24	1,37	12,39 %
Pardubice	0,90	0,90	1,18	1,33	1,50	1,60	1,54	1,87	1,97	3,44	17,82 %
Svitavy	0,53	1,40	1,30	1,21	1,46	1,46	1,62	1,22	1,49	1,99	23,82 %
Ústí nad Orlicí	0,64	1,09	1,06	1,26	1,25	1,33	1,51	1,59	1,59	1,88	14,31 %
Pardubický kraj	0,69	1,04	1,14	1,24	1,43	1,50	1,54	1,61	1,63	2,26	15,26 %

Zdroj: vlastní zpracování podle HZS PAK (2013), HZS PAK (2014), HZS PAK (2015), HZS PAK (2016), HZS PAK (2017), HZS PAK (2018), HZS PAK (2019), HZS PAK (2020), HZS PAK (2021), HZS PAK (2022), ČSÚ (2013–2022)

3.7 Shrnutí

V roce 2022 působilo na území Pardubického kraje celkem 496 JPO, což je o 72 jednotek méně, než v roce 2013. Nejvíce jednotek působí na Chrudimsku, nejméně na Pardubicku. Nejpočetnější jsou jednotky SDH obcí s členy vykonávajícími činnost v jednotce dobrovolně, nejvytíženější z hlediska počtu zásahů pak bylo 15 jednotek kategorie JPO I.

Na základě analýzy dat výjezdů HZS Pardubického kraje, získaných ze statistických ročenek, byl nejčastějším důvodem výjezdu jednotek PO zásah u technické pomoci. Tento druh zásahu v kraji tvořil téměř 50 % všech zásahů. Mezi další časté zásahy patřily silniční dopravní nehody, ostatní pomoci a požáry. Průměrný roční počet zásahů JPO během sledovaného desetiletého období v rámci celého kraje činí 18,32 na tisíc obyvatel, přičemž nejvyšší počet

zásahů proběhl v odboru Chrudim (21,50 zásahů), nejméně jich bylo v odboru Pardubice (14,35 zásahů).

Zásahy u požárů tvořily 9,93 % výjezdů JPO. Nejčastěji bylo nutné zasahovat v odboru Pardubice, po přepočtení na tisíc obyvatel však bylo nejvíce požárů v odboru Chrudim. Celková finanční škoda způsobená požáry v kraji přesáhla za 10 let více než jednu a půl miliardy Kč. K největším škodám došlo v roce 2014, kdy v součtu všech požárů tohoto roku škoda přesáhla částku 252 milionů Kč. V rámci všech územních odborů požárů v přepočtu na tisíc obyvatel přibývá, nejrychleji v odboru Pardubice. Pardubický kraj snižuje republikový průměr v počtu požárů na počet obyvatel, méně má v rámci ČR pouze kraj Zlínský.

Celkem 19,55 % výjezdů JPO bylo k dopravním nehodám, přičemž nejčastěji se jednalo o nehody silniční. Nejvíce zásahů u dopravních nehod bylo třeba provést v odboru Ústí nad Orlicí, a to i po přepočtení na obyvatele. V odborech Pardubice a Chrudim nehod na tisíc obyvatel přibývá, v rámci celého kraje však čísla mírně klesají. Pardubický kraj patří dlouhodobě mezi kraje s největším počtem dopravních nehod na tisíc obyvatel, v průměru deseti let sledovaného období bylo více nehod jen ve dvou ze čtrnácti krajů České republiky. Technické havárie tvořily 59,71 % výjezdů. Celkem 34 578 výjezdů bylo k technické pomoci, jedná se tak jednoznačně o nejčastější druh zásahu jednotek PO. Nejvíce těchto zásahů bylo provedeno v odboru Ústí nad Orlicí, v průměru 9,83 zásahů na tisíc obyvatel, nejméně v pardubickém odboru (v průměru 5,76 zásahů na tisíc obyvatel). V rámci celého kraje technických zásahů přibývá, nejvíce pak v odborech Chrudim a Svitavy. Pouze tři kraje mají více technických zásahů na počet obyvatel v porovnání s Pardubickým krajem.

V návaznosti na první výzkumnou otázku (Jaká je pozice Pardubického kraje v porovnání s ostatními kraji České republiky z hlediska počtu mimořádných událostí vyžadujících zásahy HZS?) lze tedy konstatovat, že v mezikrajském porovnání si Pardubický kraj vede dobře pouze v množství požárů, kdy jich na tisíc obyvatel bylo méně pouze v jednom z krajů. Z hlediska dopravních nehod, technických havárií i celkového množství výjezdů patří mezi nejméně bezpečné kraje České republiky.

V návaznosti na druhou výzkumnou otázku (Jaký je trend vývoje zásahů HZS Pardubického kraje?) lze pak konstatovat, že počty zásahů v Pardubickém kraji mají rostoucí trend. Z vybraných MU se jejich počet na tisíc obyvatel snižuje pouze u dopravních nehod, to ale jen mírně. Ve všech ostatních případech událostí přibývá.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zanalyzovat činnost vybrané složky integrovaného záchranného systému ve vybraném regionu, konkrétně Hasičského záchranného sboru v Pardubickém kraji, a to v období mezi roky 2013 a 2022. Práce je rozdělena do tří hlavních kapitol, které se dále dělí do dalších podkapitol.

První kapitola je zaměřena na vymezení problematiky integrovaného záchranného systému v České republice. Nejprve jsou vysvětleny některé základní pojmy, jako je mimořádná událost či záchranné a likvidační práce, následně jsou rozebrány jednotlivé složky IZS. První a nejvýznamnější složkou IZS je Hasičský záchranný sbor České republiky, je zde uvedena organizační struktura sboru, následně základní úkoly jednotek požární ochrany a jejich dělení dle zřizovatele a plošného pokrytí. Další představenou složkou je Zdravotnická záchranná služba. Je zde popsán její hlavní úkol a také jaké výjezdové skupiny jej plní. Poslední, neméně důležitou, základní složkou IZS je Policie ČR, jež při řešení MU plní rovněž množství úkolů. V konci úvodní kapitoly jsou popsány i ostatní složky IZS, které poskytují pomoc na vyžádání. Jedná se o vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory a záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní a pohotovostní služby a zařízení civilní ochrany.

Druhá kapitola se zabývá postavením Pardubického kraje v rámci ČR. Kraj je představen z hlediska základní charakteristiky, vývoje počtu obyvatel a porovnán s ostatními kraji. Dále jsou uvedeny celkové počty mimořádných událostí ve sledovaném období v rámci celé ČR, které mají během těchto let vzestupný trend. Každý kraj má jiné podmínky z hlediska rozlohy a počtu obyvatelstva. Pro lepší mezikrajské porovnání je množství jednotlivých mimořádných událostí přepočteno na tisíc obyvatel. Pardubický kraj měl každoročně ve sledovaném desetiletém období vyšší počet zásahů u MU na 1 000 obyvatel, než je republikový průměr, výjimkou byl pouze rok 2018.

Další části druhé kapitoly jsou zaměřeny na vybrané typy MU. Pro vznik požárů jsou v posledních letech v rámci celé České republiky největším problémem nadprůměrně vysoké teploty spojené s nízkou vlhkostí vzduchu. Tyto faktory vedly v roce 2022 ke vzniku nejvíce lesních požárů za posledních deset let. Průměrný počet požárů přepočtený na tisíc obyvatel je ale v Pardubickém kraji druhý nejnižší v republice. Následuje problematika dopravních nehod, kdy navzdory jejich rostoucímu počtu klesá počet při nich usmrcených osob, a to v rámci ČR i Pardubického kraje. Pardubický kraj však patří k horším krajům co do počtu

vzniklých nehod na 1 000 obyvatel. Posledním rozebraným typem MU jsou technické havárie. V celé republice měly počty technických havárií ve sledovaném období stoupající trend a Pardubický kraj není výjimkou.

Třetí kapitola se zabývá analýzou činnosti HZS Pardubického kraje a jeho územních odborů v období let 2013 až 2022. V roce 2022 se na řešení MU v kraji podílelo 496 JPO, což je o 72 méně, než v roce 2013. Nejvíce jednotek působí na Chrudimsku, nejméně na Pardubicku. Nejpočetnější jsou jednotky kategorie JPO V, nejvíce zásahů však mají JPO I, kterých na území kraje působí 15. Nejčastěji museli hasiči v celém kraji řešit technické pomoci, silniční dopravní nehody, ostatní pomoci a požáry. Následně jsou rozebrány počty těchto událostí přepočtené na 1 000 obyvatel v jednotlivých územních odborech.

Dále jsou v této kapitole analyzovány jednotlivé druhy MU. Požárů bylo v období let 2013 až 2022 nejvíce v odboru Pardubice, po přepočtení na tisíc obyvatel však první příčku zaujímá Chrudim. Celková finanční škoda v kraji způsobená požáry přesáhla za 10 let více než jednu a půl miliardy Kč. Následují dopravní nehody, kterých bylo nejvíce v odboru Ústí nad Orlicí, a to i po přepočtení na obyvatele. V rámci celého kraje počet dopravních nehod na 1 000 obyvatel ve sledovaném období mírně klesá, výjimkou jsou však odbory Chrudim a Pardubice. Nejčastějším důvodem výjezdů byly technické havárie, především technické pomoci. Krajský průměr těchto výjezdů na obyvatele dlouhodobě snižuje Pardubicko, ovšem ve všech odborech technických havárií přibývá.

Ze zjištěných výsledků vyplývá, že Pardubický kraj v porovnání s ostatními kraji České republiky je na tom dobře pouze v množství vzniklých požárů, kdy jich na tisíc obyvatel bylo méně pouze ve Zlínském kraji. Naopak z hlediska dopravních nehod, technických havárií i celkového množství výjezdů patří Pardubický kraj k horším krajům republiky. V rámci územních odborů na tom je z pohledu bezpečnosti nejlépe odbor Pardubice, který má v přepočtu na tisíc obyvatel každoročně nejméně zásahů u MU. Naopak nejméně bezpečný je odbor Chrudim a z tohoto důvodu zde působí nejvíce JPO na tisíc obyvatel.

Seznam použité literatury a zdrojů

- [1] ALEJE.ORG: Dopravní nehody. Online. 2024. Dostupné z: <https://aleje.org/pro-uredniky-a-spravce/dopravni-nehody>. [cit. 2024-03-15].
- [2] Czech Rep. - Bohemia, Moravia and Silesia IV. Online. In: . 2009. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/9f/Czech_Rep._-_Bohemia%2C_Moravia_and_Silesia_IV.png/800px-Czech_Rep._-_Bohemia%2C_Moravia_and_Silesia_IV.png. [cit. 2024-03-15].
- [3] ČESKÁ REPUBLIKA: Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně. In: Sběrka zákonů České republiky. 1985.
- [4] ČESKÁ REPUBLIKA: Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000.
- [5] ČESKÁ REPUBLIKA: Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sběrka zákonů České republiky. 2000.
- [6] ČESKÁ REPUBLIKA: Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: Sběrka zákonů České republiky. 2015.
- [7] ČESKÁ REPUBLIKA: Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. In: Sběrka zákonů České republiky. 2011.
- [8] ČSÚ: Charakteristika Pardubického kraje. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika-pardubickeho-kraje-udaje-za-rok-2022>. [cit. 2024-03-15].
- [9] ČSÚ: Porovnání krajů v mapách. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnaní-kraju-mapa>. [cit. 2024-03-15].
- [10] ČSÚ: Vývoj obyvatelstva v roce 2020. Online. 2021. Dostupné z: <https://1url.cz/31Kgs>. [cit. 2024-03-15].
- [11] ČSÚ: Vývoj obyvatelstva v roce 2021. Online. 2022. Dostupné z: <https://1url.cz/C1Kg3>. [cit. 2024-03-15].
- [12] FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.
- [13] HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR: Jednotky PO. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2024-03-15].

- [14] HZS ČR: Statistická ročenka 2001-2020. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocenka-2001-2020-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [15] HZS ČR: Statistická ročenka 2013. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocenka-2013-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [16] HZS ČR: Statistická ročenka 2014. Online. 2015. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocenka2014-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [17] HZS ČR: Statistická ročenka 2015. Online. 2016. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocenka-2015-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [18] HZS ČR: Statistická ročenka 2016. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocenka-2016-tisk-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [19] HZS ČR: Statistická ročenka 2017. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/informacni-servis-statistiky-rocenka-2017-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [20] HZS ČR: Statistická ročenka 2018. Online. 2019. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/informacni-servis-statistiky-rocenka-2018-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [21] HZS ČR: Statistická ročenka 2019. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/statisticka-rocenka-2019.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [22] HZS ČR: Statistická ročenka 2020. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocenka-2020-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [23] HZS ČR: Statistická ročenka 2021. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/informacni-servis-statistiky-rocenka-2021-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [24] HZS ČR: Statistická ročenka 2022. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/informacni-servis-statistiky-rocenka-2022-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [25] HZS ČR: Základní informace. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/o-nas-zakladni-informace-zakladni-informace.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [26] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2013. Online. 2014. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-statisticka-rocenka-2013.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [27] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2014. Online. 2015. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-2014.aspx>. [cit. 2024-03-15].

- [28] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2015. Online. 2016. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-2015.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [29] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2016. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-statisticka-rocenka-2016.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [30] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2017. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-2017.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [31] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2018. Online. 2019. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-2018.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [32] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2019. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-2019.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [33] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2020. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-statisticka-rocenka-2020.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [34] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2021. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-2021.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [35] HZS PARDUBICKÉHO KRAJE: Statistická ročenka 2022. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticka-rocenka-2022.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [36] KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ v Pardubicích: Obyvatelstvo v Pardubickém kraji v roce 2022. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xe/obyvatelstvo-v-pardubickem-kraji-v-roce-2022-definitivni>. [cit. 2024-03-15].
- [37] KURZYCZ: Obyvatelstvo v Pardubickém kraji v roce 2020. Online. 2021. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/584723-obyvatelstvo-v-pardubickem-kraji-v-roce-2020-pocet-obyvatel-vzrostl-v-prubehu-roku-2020-o-194-osob/>. [cit. 2024-03-15].
- [38] POLICIE ČR: O policii ČR. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>. [cit. 2024-03-15].
- [39] SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ DOMAŽLICE: IZS – Integrovaný záchranný systém. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.hasicido.cz/faq/izs-integrovaný-zachranny-system/>. [cit. 2024-03-15].
- [40] SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

- [41] SZASZO, Zoltán. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
- [42] ŠENOVSKÝ, Michail a Vilém ADAMEC. Základy krizového managementu. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004. SPBI Spektrum. Červená řada, 28. ISBN 80-86634-44-2
- [43] VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.
- [44] ZACHRANNASLUZBA.CZ: Letecká záchranná služba v ČR. Online. 2019. Dostupné z: <https://zachrannasluzba.cz/letecka-zachranna-sluzba/>. [cit. 2024-03-15].
- [45] ZACHRANNASLUZBA.CZ: Systém zdravotnické záchranné služby v ČR. Online. 2019. Dostupné z: <https://zachrannasluzba.cz/system-zzs-v-cr/>. [cit. 2024-03-15].
- [46] ZÚ HZS ČR: Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>. [cit. 2024-03-15].